

Suomen Lähetyssseuran toimintakertomus 2022

Suomen Lähetysseuran toimintakertomus 2022

Hallitus

**SUOMEN ¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA**

Sisällys

1	Suomen Lähetyssseuran toimintavuosi 2022	4
	Sodan ja kriisien vuosi	4
	Merkittävää Lähetyssseuran työssä vuonna 2022	5
2	Suomen Lähetyssseuran ulkomaantyö 2022	6
	Ulkomaantyön toteutus	6
	Kirkollinen työ	9
	Kehitysyhteistyö	11
	Humanitaarinen työ	12
	Rauhantyö	14
	Vaikuttamistyö	15
	Kumppanuudet ja verkostot	19
3	Ulkomaantyön keskeiset tulokset	22
	Uusi kehitysyhteistyöohjelma tuottaa tuloksia	35
	Inklusiivinen kestävä koulutus	36
	Vammaisten henkilöiden oikeudet	37
4	Työ kotimaassa	40
	Keskeiset tavoitteet	40
	Seurakuntayhteydet ja varainhankinta	40
	Viestintä ja kustannustoiminta	43
5	Hallinto	47
	Järjestöhallinto	47
	Toimikunnat	48
6	Henkilöstö	49
	Henkilöstön määrä ja rakenne	49
	Henkilöstön ja työyhteisön kehittäminen	50
7	Kehittämistoiminta ja tukipalvelut	51
8	Talous	52
	Koronan vaikutukset Lähetyssseuran talouteen	52
	Keskeistä tulonhankinnassa	52
	Kulut	53
	Tase	53
9	Toiminnan muu arviointi	54
	Riskien hallinta	54
	Tulevan kehityksen arviointi	55
	LIITE 1 Ulkomaisen työn toteutus 2022	56
	LIITE 2 Yhteistyökumppanit 2022	57

1 Suomen Lähetyssseuran toimintavuosi 2022

Sodan ja kriisien vuosi

Vuoden 2022 vuosisuunnitelman lähtökohta oli, että tilanne Suomessa ja maailmassa tasoituisi koronapandemian jälkeen. Maailma oli oppinut elämään pandemian kanssa, eikä uusia yhteiskuntia sulkevia toimenpiteitä ollut näköpiirissä. Vuoden aikana Lähetyssseuran ulkomaantyöntekijät palasivat asemapaikoilleen, ja yhteistyökumppanien toiminta ympäri maailmaa normalisoitui. Työtä ja hankkeita pystyttiin taas toteuttamaan tavalliseen tapaan, ja tulokset toteutuivat paremmin kuin edellisellä vuonna.

Venäjän aloittama julma hyökkäyssota Ukrainaa vastaan aiheutti kuitenkin uudenlaisia haasteita Lähetyssseuralle ja sen kumppaneille. Tuimme Ukrainan ja sen naapurimaiden kirkkojen kautta pakolaisten vastaanottamista sekä rahallisesti että asiantuntijavoimin yhteistyössä Luterilaisen maailmanliiton kanssa. Ilmastomuutoksen aiheuttama ja Ukrainan sodan eskaloima ruokakriisi paheni, erityisesti Afrikan sarvessa. Samalla kun suomalaiset osoittivat vahvaa auttamishalua Ukrainaa kohtaan, monet muut maailman kriiseistä, kuten Myanmar ja Lähi-itä, lähes katosivat julkisuudesta.

Sodan aiheuttama epävarmuus näkyi myös Lähetyssseuran taloudessa. Kannatustuotot kasvovat noin miljoonalla eurolla. Kuitenkin realisoimattomat kurssimuutokset ja huonoon aikaan loppuneiden sijoitusinstrumenttien myyntitappiot veivät sijoitustuottoja miinukselle. Voimakkaat kurssiheilahtelut näkyivät alijäämäisenä tuloksena, mutta jo helmikuussa 2023 sijoitusten arvot olivat jo palautuneet.

Venäjän hyökkäyssota oli näkyvästi esillä Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokouksessa Saksan Karlsruhessa syyskuussa. Ekumeenisella yhteisöllä oli vaikeuksia löytää yhteistä linjaa. Kirkkojen maailmanneuvoston seuraavan strategiakauden teemat ovat oikeudenmukaisuus, rauha ja ykseys. Tästä löytyy vahvoja yhtymäkohtia Lähetyssseuran strategiaan.

Vuosi 2022 oli edellisen strategian viimeinen toimeenpanovuosi. Se oli myös uuden kehitysyhteistyöohjelman ensimmäinen vuosi. Strategiakauden aikana Lähetyssseura on seurannut, miten hyvin on tavoitettu seurakuntien ulkopuolella olevia, miten syrjäytettyjen tilanne on parantunut, miten olemme puolustaneet oikeudenmukaisuutta ja miten olemme pystyneet edistämään rauhaa ja sovintoa. Toimintaympäristö on kuuden vuoden aikana muuttunut dramaattisesti, mutta siitä huolimatta olemme saavuttaneet tuloksia, joista myös tämä raportti kertoo.

Tärkeä päätös vuoden aikana oli uuden strategian vahvistaminen Oulun vuosikokouksessa. Lähetyssseuran visiona on uskon, toivon ja rakkauden vahvistuminen maailmassa. Lähetyssseuran tehtävänä on Jumalan rakkaudesta todistaminen sanoin ja teoin. Tämä toteutuu kertomalla Jeesuksesta Kristuksesta, puolustamalla ihmisoikeuksia ja rakentamalla rauhaa ja sovintoa. Strategian toimeenpanemiseksi hallitus hyväksyi myös uuden ulkomaantyön ohjelman ja siihen liittyvät tavoitteet.

Seurakuntayhteyksien ja varainhankinnan johtaja Satu Kantola siirtyi keväällä eläkkeelle. Uudeksi johtajaksi valittiin VTT Karoliina Nivari, joka aloitti työnsä kesäkuun alussa. Vuoden lopussa hallinto- ja talousjohtaja Tarja Larmasuo ilmoitti eläköitymisestään, joka toteutui toukokuussa 2023.

Merkittävää Lähetyssseuran työssä vuonna 2022

- **Vuoden alusta alkoi Lähetyssseuran uuden, ulkoministeriön tukeman kehitysyhteistyö-ohjelman toteutus.** Se keskittyy kolmeen tavoitteeseen: haavoittuvien yhteisöjen kriisinkes- tävyyteen, syrjittyihin ryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten pääsyyn laadukkaaseen koulutuk- seen sekä vammaisten henkilöiden oikeuksien huomioimiseen.
- **Kirkollisessa työssä Lähetyssseura keskitti voimavarojaan eniten syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin ja nuoriin, toiseksi eniten resursseja kohdistettiin kumppanikirkkoihim- me ja -järjestöihimme ja kolmanneksi eniten kristillisen sanoman ulkopuolella olevien ihmisten parissa tehtävään työhön.**
- **Humanitaarisen työn pääkohde oli Ukraina ja sen naapurimaat,** joissa Lähetyssseura toi- mi yhteistyössä Luterilaisen maailmanliiton ja paikallisten kirkkojen kanssa. Lähetyssseuran tuella mm. jaettiin pakolaisille käteisavustuksia, autettiin käytännön järjestelyissä ja jaettiin ruoka-apua. Lähetyssseura lähetti myös kaksi työntekijää tukemaan joksikin aikaa LML:n toi- minnan käynnistämistä Ukrainassa ja Puolassa.
- **Lähetyssseura uudisti stipendiaattityönsä** aloittamalla tiiviimmän yhteistyön Luterilaisen maailmanliiton (LML) kanssa. Lähetyssseuran teologiset stipendit jaetaan osana LML:n sti- pendiohjelmaa, jonka suunnitteluun ja toteutukseen Lähetyssseura osallistuu aktiivisesti. Uu- distuksen kautta Lähetyssseuran verkostot, asiantuntijuus ja vaikuttavuus luterilaisten kirkko- jen yhteisössä vahvistuvat merkittävästi.
- **Rauhanhankkeissa Syyriassa, Myanmarissa ja Zimbabwessa tuettiin paikallisten toimi- joiden roolia rauhanrakentamisessa.** Rauhankasvatusta toteutettiin kumppanien kanssa erityisesti Israelissa, Palestiinalaisalueilla ja Kolumbiassa. Uskontojen välistä vuoropuhelua, yhteistyötä ja rauhanomaista rinnakkaiseloä edistettiin rauhantyön hankkeissa Etiopiassa, Israelissa, Pakistanissa sekä Al Amana -keskuksessa Omanissa ja lisäksi jatkettiin psykoso- siaalisen rauhanrakennuksen lähestymistavan kehittämistä.
- **Lähetyssseuran ensimmäisessä EU-hankkeessa kartoitettiin entisten maaorjien, haliyoi- den, ihmisoikeustilannetta.** Hankkeessa tuotettu tutkimusraportti sai julkisuutta, sen sisäl- tämiä suosituksia siirretään alueelliseen päätöksentekoon Nepalissa yhteistyöjärjestöjemme kanssa ja raportti tarjosi myös mahdollisuuden jatkaa Nepalissa saamien YK:n ihmisoikeuksia koskevan määräaikaistarkastelun suositusten toimeenpanon seurantaa, mikä vahvistaa maa- orjien asemaa nepalilaisessa yhteiskunnassa.
- Lähetyssseuran pioneerityö Suomen ilmastoulkopolitiikan kehittämiseksi on jatkunut aktiivi- sesti. Lähetyssseuran historian ensimmäinen tieteellisesti vertaisarvioitu tutkimus julkaistiin osana vammais- ja kehitysyhteistyön suhdetta tarkastelevaa kirjaa, joka syntyi yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. **Lähetyssseura jatkoi myös työtään Suomen ilmastorahoitus- järjestelmän läpinäkyvyyden ja suunnitelmallisuuden kehittämiseksi ministeriöiden kanssa, ja vuosien vaikuttamistyön tuloksena ulkoministeriö julkaisi ensimmäisen il- mastorahoitusta koskevan strategiansa.**
- **Kauneimmat Joululaulut kaksinkertaisti keräystuloksensa juhluvuonna.** Kauneimpien Joululaulujen 50 vuoden mittaista taivalta juhlittiin näyttävästi. Suomalaiset palasivat koro- nan jälkeen kirkkoihin laulamaan ja lahjoittivat heikossa asemassa eläville maailman lapsille lähes 870 000 euroa, mikä on noin kaksi kertaa enemmän kuin edellisellä vuonna. Juhlavuosi huipentui Ylellä näytettävään Kauneimmat Joululaulut -juhlakonserttiin, joka tavoitti lähes miljoona suomalaista.

2 Suomen Lähetyseuran ulkomaantyö 2022

Ulkomaantyön toteutus

Lähetyseuran globaali toimintaympäristö muuttui entistä haasteellisemmaksi. Koronapandemian väistyessä Venäjä aloitti helmikuussa hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan, mikä aiheutti valtavan humanitaarisen kriisin ja pakolaistulvan Euroopassa. Vuoden aikana Ukrainan sisäisten pakolaisten määrä moninkertaistui ja miljoonat ihmiset pakenivat naapurimaihin ja muualle Eurooppaan.

Sota muutti geopoliittista tilannetta, jossa nykyistä sääntöpohjaista, alun perin YK:n ympärille kehittyntä monenkeskistä järjestelmää ja Yhdysvaltain johtoasemaa haastetaan avoimesti. Ukrainan sota hallitsi länsimaista julkisuutta – ja kehittyvien maiden haasteet jäivät taka-alalle. YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n mukaan 193 miljoonaa ihmistä kärsi vakavasta ruokakriisistä jo ennen Venäjän hyökkäystä, mutta eurooppalaisdiplomaatit keskittyivät Ukrainan tilanteen käsittelyyn kokouksissa, joissa olisi pitänyt keskittyä Afrikan sarven nälänhätään. Vuonna 2022 korostui kriisien monikerroksisuus ja samanaikaisuus. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon, Ukrainan sodan ja koronapandemian jälkivaikutusten vuoksi elämä luonnonkatastrofien ja pitkittyneiden kriisien keskellä oli yhä vaikeampaa. Lisäksi kiihtynyt ruuan ja energian hintojen nousu sekä taantuman uhka varjostivat miljoonien ihmisten elämää ympäri maailmaa.

Humanitaariset tarpeet olivat suurimmillaan sitten toisen maailmansodan. Pakolaisten määrä jatkoi kasvuaan. Ruokaturvattomuus lisääntyi maailmanlaajuisesti ja saavutti osassa Lähetyseuran ohjelmamaista jo kriittisen tason. Samalla YK:ssa sovitun ja kestävä kehityksen globaalin toimintaohjelman, Agenda 2030:n, tavoitteiden saavuttaminen näytti yhä vaikeammalta. Loppuvuodesta 2022 seuraavana vuonna pidettävien eduskuntavaalien asetelma alkoi jo sähköistää keskustelua kehitysyhteistyömäärärahoista. Lähetyseura tekikin ulko- ja turvallisuuspoliittista vaikuttamistyötä koko vuoden. Vaikuttamistyö korostui myös kansainvälisissä verkostoissa. Lähetyseura jatkoi aktiivista osallistumista kansainvälisiin ja ekumeenisiin verkostoihin, kuten kirkkojen kansainvälisen avustusverkoston ACT-allianssin toimintaan, mm. Community of Practice- ja referenssiryhmien kautta.

Yhteisöjen ja ihmisten resilienssin eli kriisinkestävyysvahvistaminen osoittautui edelleen välttämättömäksi, jotta moninaisten ja päällekkäisten arkielämään vaikuttavien vaikeuksien kanssa kyettäisiin selviämään. Ongelmien ennakoiminen ja välttäminen sekä kriiseistä toipuminen olivat Lähetyseuran työn keskiössä samalla kun edistettiin pitkäjänteisiä tavoitteita. Lähetyseura käynnisti myös ruokaturvaryhmän, jonka tehtävänä oli tunnistaa erityisesti kasvavia humanitaarisia tarpeita ohjelmamaissa ja vastata niihin tukemalla uutta hanketoimintaa sekä viestiä ja tehdä vaikuttamistyötä ruokakriisiin liittyen. Lasten Pankin roolia hätäavussa vahvistettiin.

Yhteistyö Lähetyseuran paikallisten kumppanien kanssa korostui haasteisiin vastaamisessa. Keskustelu vallankäytöstä kansainvälisessä yhteistyössä jatkui. Keskustelu liittyy sen tunnistamiseen, että pitkälti läntisten avunantajien luoma apustruktuuri ei ole neutraali vaan rakentunut aikaa myöten eri intressien ja valta-asetelmien varaan. Työn vahva kiinnittyminen

kontekstiin, tuki paikallisille toimijoille ja pyrkimys vastata yhteisöjen tarpeisiin edellyttivätkin kokonaisvaltaisempaa ohjelma-ajattelua. Vuonna 2022 Lähetysseura hyväksyi uuden ohjelmakauden ohjelman (vuosille 2023–2028), selkiytti vaikuttamistyön organisaatiotaan, hyväksyi humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja rauhantyön yhteensovittamista koskevan kolmoisneksus-ohjeen ja valmisti ekumeenista toimintaohjetta sekä humanitaarista linjausta.

Uuden ohjelman toteutusta tukemaan luotiin kattava, ohjelmatyötä ohjaava ohjelmamanuaali. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin myös uuden ohjelmakauden hanketyön suunnittelu. Lähetysseuran pitkäkestoinen työ ilmasto-osaamisen vahvistamiseksi näkyi ilmastoteemaisten hankealoitteiden suurena määränä. Hankeideoita muovattiin paikallisiin tarpeisiin sopiviksi siten, että ne vastaisivat muuttuvan ilmaston haasteisiin.

Lähetysseuran ja sen kumppanien asiantuntemusta vahvistettiin koulutusten, selvitysten sekä linjausten avulla. Hanketyötä vahvistettiin mm. talousmonitorointia ja sen prosesseja sekä työkaluja kehittämällä. Työntekijöitä koulutettiin lasten oikeuksissa ja lastensuojelussa ja Lähetysseuran suojeluun liittyvät turvaamisrakenteet (*safeguarding*) vahvistuivat vuoden 2022 aikana. Lisäksi Lähetysseuraan perustettiin ohjelmatyön piirissä olevien ihmisten suojelusta vastaava työryhmä. Lähetysseuran ja sen kumppanien työ inklusiivisen opetuksen saralla

analysoitiin selvityshankkeessa, jotta työtä voitaisiin tukea strategisesti uudella ohjelmakaudella.

Vuosi 2022 oli strategiakauden 2017–2022 viimeinen vuosi. Ulkomaantyössä strategiaa toteutettiin neljän toivon teeman kautta 24 maassa ympäri maailmaa.

**Lähetysseuran työ vaikutti noin
2 253 000 ihmisen elämään viime
vuoden aikana.**

NELJÄ TOIVON TEEMAA JA ULKOMAISEN TYÖN TAVOITTEET:

Ulkomaantyön tavoite 1:

Kristillisen sanoman ulkopuolella olevat ovat kohdanneet Jumalan rajoja ylittävän rakkauden.

Ulkomaantyön tavoite 2:

Seurakunta toimii avoimena yhteisönä ja ylittää rajoja osana maailmanlaajuista kirkkoa.

Ulkomaantyön tavoite 3:

Sukupuolen vuoksi syrjityt naiset ja tytöt tunnistavat uusia mahdollisuuksia ja hyödyntävät niitä.

Ulkomaantyön tavoite 4:

Vammaiset henkilöt elävät omaehtoisesti esteettömämmässä ympäristössä osana yhteiskuntaa.

Ulkomaantyön tavoite 5:

Vähemmistöt toteuttavat omaa kulttuuriansa ja elämäntapaansa vuorovaikutuksessa ja osana ympäröivää yhteiskuntaa.

Ulkomaantyön tavoite 6:

Riistetyt ja hyväksikäytetyt toipuvat ja päättävät omasta elämästään osana yhteiskuntaa.

Ulkomaantyön tavoite 7:

Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret oppivat elämäntaitoja ja vastuullisen aikuisuuden perusteita.

Ulkomaantyön tavoite 8:

Poliittiset päättäjät ja talousvaikuttajat tiedostavat ihmisoikeuksien toteutumisen esteitä ja toimivat niiden poistamiseksi.

Ulkomaantyön tavoite 9:

Kansalaisyhteiskunnan johtajat puolustavat aktiivisesti syrjittyjen oikeuksia.

Ulkomaantyön tavoite 10:

Kumppanikirkot ja -järjestöt toimivat ammattitaitoisesti ja hyvän hallintotavan mukaisesti.

Ulkomaantyön tavoite 11:

Konfliktin osapuolet vahvistavat keskinäistä luottamusta ja työskentelevät yhteisten ratkaisujen löytämiseksi.

Ulkomaantyön tavoite 12:

Rauhanrakentajat osallistavat konfliktin ratkaisun kannalta olennaisia ryhmiä, erityisesti naisia, rauhantyöhön.

Toivon teema 1:

Todistamme Jumalan rajoja ylittävää rakkaudesta. Kumppaneidemme kanssa ylitämme rohkeasti maantieteellisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia rajoja todistaaksemme Jumalan rakkaudesta sanoin ja teoin.

Toivon teema 2:

Puolustamme syrjittyjen ihmisarvoa ja -oikeuksia. Kumppaneidemme kanssa teemme työtä syrjittyjen ryhmien aseman ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi.

VISIO

Sanoma Jumalan rakkaudesta toteutuu kaikkialla maailmassa ilona, rauhana ja oikeudenmukaisuutena.

Toivon teema 3:

Muutamme maailmaa oikeudenmukaisemmaksi. Kumppaneidemme kanssa kamppailemme taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta.

Toivon teema 4:

Rakennamme rauhan ja sovinnon edellytyksiä. Kumppaneidemme kanssa edistämme rauhaa ja sovintoa paikallisissa yhteisöissä ja yhteiskunnissa.

Kirkollinen työ

Lähetysseuran erityinen kutsumus Jumalan lähetyksessä suuntautuu ihmisiin ja ihmisryhmiin, jotka ovat kristillisen todistuksen ulkopuolella. Työmme keskittyy toimimiseen niiden ihmisten ja ryhmien kanssa, jotka yhteiskunnat, yhteisöt ja uskonnolliset järjestelmät ovat syrjäyttäneet.

Lähetysseuran työ perustuu ajatukseen kokonaisvaltaisesta lähetystyöstä, joka on hyvän sanoman jakamista, ihmisen perusoikeuksien toteutumisen edistämistä ja vaikuttamista paremman tulevaisuuden puolesta.

Lähetysseuran kirkollisen työn perustana on ajatus marginaaleista nousevasta missiosta. Jeesus paransi ihmisiä sairauksista ja vapautti heidät syrjinnästä, syyllisyydestä ja synnistä. Näistä ihmisistä muodostui ensimmäisen kirkon ydin, joka muutti yhteisöjä ja yhteiskuntia. Matteuksen lähetyskäskyssä Jeesus lähetti opetuslapsensa kutsumaan kaikki kansat mukaan yhteisöön kasteen kautta ja kehottamaan heitä noudattamaan Jeesuksen opetusta. Maailma on edelleen jakautunut niihin, joilla on ulkonaiset mahdollisuudet hyvään elämään, ja marginaalissa eläviin ihmisiin – niihin, joilta ne puuttuvat. Viime aikoina tämä on tullut entistä ilmeisemmäksi koronapandemian aiheuttamien vaikeuksien, lisääntyneiden konfliktien sekä ilmastonmuutoksen vaikutusten takia.

**Hyvä sanoma Jeesuksesta tavoitti
87105 uutta seurakunnan ulkopuolella
olevaa ihmistä.**

Vuosi 2022 oli kirkollisen työn ohjelman viimeinen vuosi. Työssä korostui neljä painopistettä: evankeliumin hyvän sanoman jakaminen, avoimen ja inklusiivisen kirkon vahvistaminen, syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukeminen sekä kumppanien oman osaamisen vahvistaminen. Yhteistyössä kumppanien kanssa olemme painottaneet työtä, jossa on rikottu

syrjiviä ja ulossulkevia rajoja ja pyritty muuttamaan yhteisöjen ja organisaatioiden rakennetta inklusiivisemmaksi. Sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden työ on ollut kirkollisen työn ohjelman läpileikkaava teema. Vuoden 2022 aikana Lähetysseura rekrytoi sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden asiantuntijan ulkomaanosastolle vahvistamaan ja tukemaan teeman toteutumista uudella strategiakaudella.

Lähetysseuran kirkollista työtä on johtanut ajatus kokonaisvaltaisuuudesta lähetystyössä, jossa evankeliumia julistetaan sanoin ja teoin. Lähetysseura on tukenut kirkollisessa työssä kumppaneitaan kulkemalla heidän rinnallaan, rukoilemalla, kouluttamalla, seuraamalla projektien edistymistä, arvioimalla olemassa olevaa tilannetta ja visioimalla tulevaisuutta yhdessä.

Lähetysseura tekee työtä monipuolisesti erilaisten ja erikokoisten kirkollisen työn kumppanien kanssa. Pitkäaikaisten ja suurten kirkkokumppanien ohella strategiakaudella työtä on suunnattu entistä enemmän kasvaviin vähemmistökirkkoihin ja marginaalissa elävien yhteisöjen pariin. Diakoniatyötä kehitettiin edelleen kumppanikirkkojen kanssa. Lähetysseura tuki diakoniatyön kehittämistä mm. Thaimaassa, Kambodžassa, Senegalissa, eteläisessä Afrikassa, Tansaniassa ja Palestiinalaisalueilla. Lisäksi tuettiin erityisesti lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä, inklusiivista opetusta ja perhetyötä.

Diakoniatyön kehittäminen jatkui hankeyhteistyön ja henkilöavun kautta. Esimerkiksi Kambodžan nuorena ja nopeasti kehittyvässä kirkossa kumppanuus on mahdollistanut lapsi- ja perhekeskeisen työtteen kehittämisen alusta asti. Lähetyseura on tukenut diakonisen perhetyön ja kirkon perheneuvonnan käynnistämistä ja nuoria työntekijöitä kouluttamalla sekä tarjoamalla työnohjausta ja mentorointia. Kansanmurhasta ja totalitarismista toipuvassa yhteiskunnassa nuorten sukupolvien vahvistaminen sekä turvallisen lapsuuden mahdollistaminen perhesuhteita vakauttamalla on avain kehitykseen ja muutokseen. Lähetyseuran kumppanuus on mahdollistanut samanlaista vakauttavaa psykososiaalista tukea parisuhteelle, vanhemmuuteen ja perheille mm. Nepalissa, missä kumppanimme toteutti lukuisten koulutusten ohella laajamittaisen perhetyön evaluaation. Nepalissa tietoisuus lasten ja naisten oikeuksista on kasvanut ja sen myötä ammattitaitoisten perheneuvojen koulutustarve lisääntynyt.

Työ lastensuojelun toteutumiseksi valtavirtaistui useiden kirkkokumppanien kanssa. Tästä esimerkkinä on Kolumbia, joka on innovoinut lasten oikeuksia edistävää työtä, auttanut alueen muita kirkkoja vastaavassa työssä sekä laatinut ja evaluoinut oman lastensuojeluohjeituksensa. Lähetyseuran useat kirkkokumppanit toimivat vahvasti lasten oikeuksien puolesta mahdollistamalla syrjäytymisvaarassa ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten koulunkäyntiä. Kirkot tekevät vahvaa vaikuttamistyötä lasten oikeuksia polkevien käytäntöjen poistamiseksi.

Tästä esimerkkinä on Tansanian luterilaisen kirkon ELCT:n työ teiniäitien hyväksi ja lapsiavioliittojen ehkäisemiseksi.

Kirkkojen maailmanneuvoston ja ACT-allianssin yhteistyössä laatima julkaisu *Called to Transformation – Ecumenical Diakonia* haluttiin tuoda osaksi suomalaista diakonista keskustelua. Lisäksi haluttiin keskustella profeettallisen diakonian tehtävästä ja metodologiasta suomalaisessa diakoniatyön kontekstissa ja tuoda siten kansainvälisiä ekumeenisiä keskusteluja kotimaiseen seurakuntayhteyteen. Lähetyseura järjesti tilaisuuksia, kutsui ekumeenisiä vieraita ja tuotti asiantuntija-aineistoa keskustelujen tueksi.

Vuoden 2022 aikana tehtiin myös paljon työtä uuden ulkomaantyön ohjelman aloittamiseksi seuraavana vuonna. Tähän kuuluivat neuvottelut kumppanien kanssa uuden strategiakauden yhteistyön solmimiseksi. Neuvotteluissa alueiden työntekijät olivat avainasemassa tukemassa kumppaneita uusien hankkeiden suunnittelussa. Vuoden 2022 aikana Lähetyseura sai myös paljon arvokasta palautetta kumppaneilta uudesta ulkomaantyön ohjelmasta.

Kirkollisen työn ohjelmaa toteutettiin seuraavissa toimintamaissa: Angola, Bolivia, Botswana, Etelä-Afrikka, Etiopia, Hongkong, Israel, Kambodža, Kiina, Kolumbia, Kypros, Mauritania, Myanmar, Namibia, Nepal, Oman, Pakistan, Palestiinalaisalueet, Papua-Uusi-Guinea, Ranska, Senegal, Syyria, Taiwan, Tansania, Thaimaa, Venäjä, Venezuela.

Kirkollisen työn toimintakulut jaetaan ulkomaantyön tavoitealueisiin. Toimintavuonna 2022 panostimme eniten syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin ja nuoriin (917 212 €), toiseksi eniten resursseja kohdistettiin kumppanikirkkoihimme ja -järjestöihimme (664 652 €) ja kolmanneksi eniten kristillisen sanoman ulkopuolella oleviin ihmisiin (509 383 €). Kirkollisen työn toimintabudjettia kohdistettiin maittain tai alueittain suhteellisesti eniten Lähi-itään (24,4 %), itäiseen ja keskiseen Afrikkaan (14,16 %) sekä Nepaliin ja Pakistaniin (11,65 %).

**Lähetyseuran hankkeissa työllistyi
1192 paikallista ihmistä vuonna 2022.**

Kehitysyhteistyö

Kehitysyhteistyöohjelmassa vuoden ensimmäinen neljännes oli tärkeä nivelkohta, kun uusi nelivuotinen kehitysyhteistyöohjelma 2022–2025 käynnistettiin ja entinen kehitysyhteistyöohjelma 2018–2021 suljettiin ja arvioitiin. Ulkoministeriön rahoitusyhteyden vuoksi tämä taitos tapahtui vuotta aiemmin kuin Lähetysseuran strategiakausi vaihdos. Vaihe oli intensiivinen ja vaati henkilöresurssien vahvistamista sekä työkalujen ja järjestelmien räätälöintiä muuta ulkomaantyötä aikaisemmin.

Uudessa ohjelmassa toimintamaita on 9 (aiemmin 12), yhteistyökumppaneita 23 (aiemmin 32) ja hankkeita 32 (aiemmin 40). Ulkoministeriö on myöntänyt Lähetysseuran ohjelmalle 24,5 miljoonaa euroa, joka jakaantuu etupainotteisesti vuosille 2022–2025 (2022: 6,2 milj. euroa, 2023: 6,2 milj. euroa, 2024: 6,1 milj. euroa ja 2025: 6,0 milj. euroa). Yhteistyö uusien kumppanien kanssa aloitettiin suunnitellusti, ja hankkeissa saavutettiin toivottuja tuloksia vuoden aikana. Suunnitelmista poiketen yhteistyö zimbabwelaisen vammaisjärjestö Jairos Jiri Associationin (JJA) kanssa päätettiin taloudellisten epäselvyyksien takia. Haasteeksi nousi yhteistyön aloittaminen ja hanketoteutus Myanmarin vaikeassa toimintaympäristössä. Myös Etiopiassa työ oli osittain vaikeaa maan sisäisten jännitteiden vuoksi.

Uudessa ohjelmassa kumppaniorganisaatioita tuetaan kolmella tulosalueella, joita ovat haavoittuvien yhteisöjen resilienssi eli kriisinkestävyys, syrjittyihin ryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten pääsy inklusiiviseen ja laadukkaaseen koulutukseen sekä vammaisten henkilöiden oikeuksien huomioiminen yhteiskunnan päätöksenteossa ja käytännöissä. Vuonna 2022 työssä korostuivat ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, koulutuksen laadun ja inklusiivisuuden parantaminen sekä vammaisten henkilöiden oikeuksien nykyistä parempi toteutuminen. Työ kohdistui kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin kussakin toimintamaassa. Ulkoministeriön ohjelmarahoituksesta varoja kohdistettiin uudelleen myös humanitaarisen avun tarpeisiin. Näillä varoilla tuettiin ruokaturvaa Etiopiassa, toimitettiin hätäruoka-apua kuivuuden keskelle Zimbabwessa ja parannettiin lasten ravitsemusta Tansaniassa ja Mauritaniassa.

5 400 pienviljelijää sai tukea kestäväan maataloustuotantoon vuonna 2022.

Kehitysyhteistyöohjelmassa otettiin edistysaskeleita kohti neljää läpileikkaavaa tavoitetta: vammaisten henkilöiden inklusio, sukupuolten välinen tasa-arvo, ilmastokestävyys ja vähäpäästöinen kehitys. Vuoden aikana koulutettiin kaikkia yhteistyökumppaneita ilmastokestä-

vyydestä ja vammaisten henkilöiden inklusiosta sekä pilotoitiin sukupuolten tasa-arvokoulutusta Nepalissa. Valituissa tavoitteissa edistytettiin siten, että vammaisten henkilöiden datan erittelyä päästiin käytännössä testaamaan yhteistyökumppanin kanssa Zimbabwessa. Myös digitaalisesta tiedonkeruusta opittiin vuoden aikana keräämällä kokemuksia mobiiliapplikaation käytöstä esim. Zimbabwessa.

Kehitysyhteistyöohjelman läpileikkaavia tavoitteita tukemaan aloitettiin ohjelmakauden kattava kumppanien oppimishjelma, jonka tavoitteena on ohjelman sisäisen laadun varmistaminen sekä etelä-etelä-vertaisoppimisen mahdollistaminen. Toimintavuonna 2022 kaikilla kehitysyhteistyöalueilla pidettiin kumppanikonferensseja ilmastoiresilienssistä (ilmastonmuutokseen sopeutumisesta tietoisesti ja ennakoivasti), katastrofiriskien vähentämisestä sekä vammaisinkluusiosta. Sukupuolten välisen tasa-arvon koulutusohjelma aloitettiin Nepalissa hyvin tuloksin.

Lähetysseuran ulkomaantyöntekijöitä koulutettiin suunnitteluun, seurantaan, arviointiin ja oppimiseen (Planning, Monitoring, Evaluation and Learning eli ns. PMEL), sekä sukupuolten välisen tasa-arvon kolmiportaiseen arviointiin. Lisäksi lyhyitä tietoisuuksia koko Lähetysseuran henkilöstölle annettiin humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja rauhantien välisestä yhteydestä (ns. kolmoisneksus) sekä vammaisinkluusion merkityksestä Lähetysseuran ohjelman toteuttamisessa.

Kehitysyhteistyön ohjelmakaudesta 2018–2021 laadittiin loppuraportti, jonka ulkoministeriö on sittemmin hyväksynyt.

Humanitaarinen työ

Vuoden 2022 humanitaarisen työn pääkohde oli Ukraina ja sen naapurimaat. Lähetysseura toimitti apua yhteistyössä Luterilaisen maailmanliiton (LML) kanssa ja tuki LML:n jäsenkirkkojen toimintaa Ukrainassa ja lähialueilla. Lähetysseuran tuella perustettiin pakolaisille suunnattuja toimintakeskuksia Puolassa, joissa jaettiin käteisavustuksia ja autettiin pakolaisia käytännön järjestelyissä. Ukrainassa ja naapurimaissa jaettiin myös ruoka-apua ja kodin perustarvikkeita perheille. Ukrainassa LML korjasi pahoin vaurioituneen koulun ja rakensi toisen koulun yhteyteen pommisuojaan. Maahan toimitettiin myös generaattoreita ja tarvikkeita väliaikaisiin suojiin. Naapurimaissa kirkot ottivat paenneita ukrainalaisia vastaan, majoittivat heitä kirkkojen tiloihin, jakoivat avustustarvikkeita ja tukivat elämän perusasioissa. Lähetysseura lähetti myös kaksi työntekijää tukemaan joksikin aikaa LML:n toiminnan käynnistämistä Ukrainassa ja Puolassa.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyivät monessa maassa monina humanitaarisen avun tarpeina. Globaali ruokaturvatilanne heikentyi vuoden 2022 aikana entisestään ilmastonmuutoksen, Ukrainan sodan, kiihtyvän inflaation ja monen maan epävakaiden olosuhteiden vuoksi.

Zimbabwessa jaettiin ruoka-apua perheille kuivuuden keskellä. Pakistanissa, Nepalissa ja Kambodžassa autettiin tulvista kärsineitä kotitalouksia jakamalla hätäapua. Kesällä 2022 voimistuneet monsuunisateet ja niitä seuranneet tulvat tuhosivat Koshijoen penkereillä koteja ja viljelysmaata Belakan kunnan kylissä Nepalissa. Tuhannet ihmiset jäivät asunnottomiksi, ilman ruokaa ja toimeentuloa. Lähetysseura toimitti yhdessä kumppanijärjestönsä Sahasin kanssa 150 kotitaloudelle ruoka- ja materiaaliapua, siemeniä ja maataloustyökaluja sekä turvasi puhtaan veden saannin. Perheet saivat myös psykososiaalista tukea kodin menettämisen ja traumaattisten kokemusten jälkeen. Pakistanissa autettiin myös Afganistanista paenneita ihmisiä. Myanmarissa Lähetysseura tuki väkivaltaisuuksia paenneiden perheiden lasten koulunkäyntiä mm. jakamalla opetustarvikkeita ja tukemalla opettajia. Etiopiassa perheet saivat

tukea ruokaturvan vahvistamiseen levottomuuksien keskellä. Lasten heikentynyttä ravitsemustilannetta pystyttiin tukemaan lisäravinnolla useassa maassa.

Lähetysseura koulutti omia työntekijöitään ja yhteistyökumppaneitaan ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä. Humanitaarista vaikuttamisviestintää tehtiin yhteistyössä Fidan ja World Visionin kanssa.

Katastrofirahastosta varoja Ukrainaan

Lähetysseura toimitti apua Ukrainaan ja tuki paikallisten kirkkojen toimintaa Ukrainassa ja sen lähialueilla. Noin 170 000 euron suuruisella tuella perustettiin Puolassa pakolaisille suunnattuja toimintakeskuksia, joissa jaettiin käteisavustuksia ja autettiin pakolaisia käytännön järjestelyissä. Ukrainassa ja naapurimaissa jaettiin myös ruoka-apua ja kodin perustarvikkeita perheille. Ukrainassa varoilla korjattiin pahoin vaurioitunut koulu ja rakennettiin toisen koulun yhteyteen pommisuoja. Maahan toimitettiin myös generaattoreita ja tarvikkeita väliaikaisiin suojiin. Lähetysseura lähetti myös kaksi työntekijää tukemaan Luterilaisen maailmanliiton toiminnan käynnistämistä Ukrainassa ja Puolassa.

Lähetysseuran asiantuntija Sylvia Raulo Lvivissä, Ukrainassa. Julisteessa lukee: ”Elämä voittaa kuoleman ja valo pimeyden.”

Rauhantyö

Lähetysseuran rauhan ja sovinnon ohjelma tukee sekä paikallisia rauhanrakentajia että konfliktien osapuolia vuoropuhelun ja luottamuksen rakentamiseksi. Yhteistyökumppaneitamme ovat paikalliset kansalaisyhteiskunnan toimijat, kirkot ja kirkkoliitot sekä rauhantyötä tekevät kansainväliset toimijat. Lähetysseuran rauhantyön rahoitus tulee ulkoministeriöltä, seurakunnilta, yksityisiltä ihmisiltä ja yhteisöiltä. Vuonna 2022 Lähetysseuran rauhan ja sovinnon työhön käytettiin 1,07 miljoonaa euroa.

Rauhan ja sovinnon työn toimintaympäristöä leimasi jatkuva epävakaas. Sota Ukrainassa vaikutti merkittävästi koko globaaliin geopoliittiseen asetelmaan ja länsimaisten toimijoiden prioriteetteihin. Myanmarissa jatkui sotilashallinto ja laajamittainen väkivalta, ja myös Etiopiassa säilyi epävakaas tilanne, johon marraskuun tulitaukosopimus toi kuitenkin toivoa ja tasoitti tietä rauhanneuvotteluille. Israelissa ja Palestiinalaisalueilla poliittinen tilanne kiristyi äärimmilleen, ja väkivaltaisuuksissa kuoli enemmän ihmisiä kuin vuosikausiin.

Toisaalta Kolumbiassa rauhanprosessissa otettiin merkittäviä askeleita eteenpäin: kevään parlamentti- ja presidentinvaalit sujuivat kohtuullisen rauhallisesti, totuus- ja sovintokomissio julkaisi loppuraporttinsa ja hallitus käynnisti neuvottelut toisen sissiliikkeen, rauhansopimuksen ulkopuolella olevan ELN:n kanssa. Zimbabweassa tulossa olevat vuoden 2023 parlamenttivaalit toisaalta lisäsivät jännitteitä, väkivaltaisuuksia sekä kansalaisyhteiskunnan tilan kapenemisen uhkaa mutta vaikuttivat myös siihen, että hallitus laajensi tilaa edistää Gukurahundin kansanmurhan sovintoprosessia. Epävakaas toimintaympäristö edellytti jatkuvaa aktiivista tilanneseurainta, työn sopeuttamista ja joustavuutta sekä läheistä koordinaatiota rahoittajien kanssa.

Rauhanhankkeissa Syyriassa, Myanmarissa ja Zimbabweassa tuettiin paikallisten toimijoiden, kuten naisten, etnisten vähemmistöryhmien ja kirkkojen, roolia vuoropuhelun edistämisessä. Vallankaappauksen jälkeen Myanmarin rauhanprosessi on keskeytynyt. Hankkeen tuki kohdistui konfliktin osapuolten – poliittisten puolueiden, etnisten aseellisten ryhmien ja kansalaisyhteiskunnan – tukemiseen demokratialiikkeen sisäisissä vuoropuheluissa. Rauhantyö Syyriassa jatkui paikallisten rauhanrakentajien verkostojen ja toimintakyvyn vahvistamisen kautta. Erityisenä painopisteenä oli naisten roolin vahvistaminen. Zimbabweassa työ jatkui kansallisen vuoropuhelun edistämiseksi lukuisten keskustelutilaisuuksien ja dialogitapahtumien myötä, niin paikallisella kuin kansallisella tasolla, ja niihin on osallistunut eri yhteiskuntasektorien edustajia.

Rauhankasvatusta toteutettiin kumppanien kanssa erityisesti Israelissa, Palestiinalaisalueilla ja Kolumbiassa. Tavoitteena oli lasten, nuorten ja heidän tukiyhteisöjensä rauhantaitojen vahvistaminen.

**Eri uskontojen edustajat kohtasivat
19 uskontodialogitapahtumassa.**

Uskontojen välistä vuoropuhelua, yhteistyötä ja rauhanomaista rinnakkaiseloä edistettiin rauhantyön hankkeissa Etiopiassa, Israelissa, Pakistanissa sekä Al Amana -keskuksessa Omanissa. Yhteiset koulutukset ja työpajat antoivat osallistujille mahdollisuuden keskustella yhdessä yli uskonnollisten rajojen.

Psykososiaalisen rauhanrakennuksen lähestymistavan kehittämistä jatkettiin Kolumbiassa, Zimbabwessa ja Etiopiassa. Tavoitteena oli tuoda yhteen eri sektorien toimijoita ja tukea heidän perehtyneisyyttään mielenterveyden ja psykososiaalisen tuen integroimisessa rauhanrakennukseen.

Paikallisten rauhanrakentajien johtajuuden ja toimijuuden vahvistamiseksi tehtiin vaikuttamistyötä sekä työalueilla Suomessa että kansainvälisesti. Vaikuttamistyössä nostettiin esiin myös joustavuuden ja sopeuttamisen tärkeys rahoittajakäytännöissä konfliktitilanteissa sekä psykososiaalisen rauhanrakennuksen tärkeys ihmisten hyvinvoinnille ja osallistumiselle. Tärkeä foorumi tälle oli kesäkuussa Helsingissä yhteistyössä Kirkon ulkomaanavun, Martti Ahtisaari Peace Foundationin (CMI) ja ulkoministeriön kanssa järjestetty Kansallisten dialogien konferenssi (National Dialogues Conference), joka toi Suomeen yli 150 rauhanrakentajaa, mukaan lukien Lähetysseuran kumppanikirkkoja ja -järjestöjä eri puolilta maailmaa. Osallistuimme myös aktiivisesti uuden kansallisen Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman valmisteluun ja toimeenpanoon.

Kumppanien ja Lähetysseuran oman osaamisen vahvistamisessa ja oppimisessa keskityttiin fasilitointi- ja vuoropuheluprosessien suunnitteluosaamiseen, paikallisen rauhanrakennuksen seurannan menetelmiin, restoratiiviseen lähestymistapaan sekä psykososiaaliseen rauhanrakennukseen. Lähetysseuran rauhantyötä tekevät kirkkokumppanit kokoontuivat huhtikuussa yhteistyön käynnistämiseksi rauhan ja sovinnon kontekstuaalisen teologian kehittämisessä ja yhteisessä oppimisessa.

Vuonna 2022 saimme valmiiksi rauhan ja sovinnon ohjelmatyön osana Lähetysseuran kansainvälisen työn ohjelmaa uudelle kaudelle 2023–2028. Rauhantyön tavoitteena on paikallisten rauhanrakentajien toimijuuden vahvistaminen kestävän ja oikeudenmukaisen rauhan saavuttamiseksi. Työn painopisteet ovat paikallisten rauhanaloitteiden tukeminen, rauhankasvatus ja psykososiaalinen rauhanrakennus. Vuonna 2022 valmisteltiin myös Myanmarin rauhanhankkeen suunnitelma vuosille 2023–2025, ja Suomen ulkoministeriön rahoitus työn jatkamiselle varmistui joulukuussa.

Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyön keskeisenä kohteena vuonna 2022 oli Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen kokonaisuus ja kehitysyhteistyön rooli osana tätä kokonaisuutta. Kohdentuminen perustui strategiseen arvioon koskien Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa ja sen myötä nopeasti muuttuvaa tulkintaa Suomen roolista osana kansainvälistä yhteisöä. Eduskuntavaalien lähestyessä kehitysyhteistyö politisoitui julkisessa keskustelussa leikkausten kohteena, ja siksi vaikuttamistyö keskittyi poliittisiin päätöksentekijöihin ja suurelle yleisölle viestimiseen.

Virallisten kehitys- ja rauhantyön politiikkaa koskevien ministeriö- ja valiokuntakuulemisten sekä lausuntojen ohella Lähetysseura toimi yhtenä kehitysjärjestöjen kattojärjestön Fingons. ”ketterän rahoitusryhmän” keskeisistä vaikuttajista tarkoituksena viestiä kehitysyhteistyöstä poliittisille päättäjille ja suurelle yleisölle. Ryhmä ja sen jäsenet tuottivat analyyseja Suomen kehityspolitiikan suunnasta, avasivat näköaloja kehitysyhteistyöhön ulko- ja turvallisuuspolitiikan työkaluna ja loivat järjestöille yhteisiä hallitusohjelmasuosituksia ihmisoi-keuksien ja demokratian edistämiseksi.

Lähetysseura on ollut mukana järjestämässä ja toteuttamassa tapaamisia kaikkien puolueiden kansanedustajien kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös luomalla viestintästrategioita kehitysyhteistyön tuloksellisuuden osoittamiseksi.

Lähetysseura on lisäksi ottanut julkisuudessa, mm. Helsingin Sanomissa, kriittisesti kantaa poliittiseen aloitteeseen tehdä kehitysrahoituksesta geopolitiikan työkalu lopettamalla yhteistyö sellaisten maiden kanssa, jotka eivät ole tukeneet Venäjää tuomitsevia päätöslauselmia YK:ssa. Tässä yhteydessä Lähetysseura on korostanut, että kehitysyhteistyöllä tuetaan nimenomaan maan kansalaisyhteiskuntaa ja heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä, kuten vammaisia ihmisiä, naisia ja lapsia.

Työn tuloksina voidaan tulkita eri puolueiden julkisissa ulostuloissa esittämät näkemykset järjestöjen tekemän kehitys- ja rauhantyön merkityksestä. Eduskuntapuolueista suurin osa vahvasti tukevansa kehitysrahoituksen 0,7 prosentin tavoitteen säilyttämistä, ja vaaliohjelmassa kehitysyhteistyötä tarkasteltiin osana ulko- ja turvallisuuspoliittista kokonaisuutta. Kuitenkin julkiseen keskusteluun nousi ennen vaaleja vahvasti halu leikata kehitysyhteistyöstä ja satunnaiset kehitysyhteistyön väärinkäytöksiä koskevat aiheet.

Vaalivaikuttamiseen keskittyneen vaikuttamistyön ohella Lähetysseuran pioneerityö Suomen ilmastoulkopolitiikan kehittämiseksi on jatkunut aktiivisesti. Lähetysseuran historian ensimmäinen tieteellisesti vertaisarvioitu tutkimus julkaistiin osana vammais- ja kehitysyhteistyön suhdetta tarkastelevaa kirjaa, joka syntyi yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Aihe käsitteli ilmastomuutoksen ja vammaisinklusion vaikeaa suhdetta Lähetysseuran kumppanien työssä.

Niin tutkimuksellisesti kuin poliittisesti raikas ja tärkeä tulokulma kehysti myös Lähetysseuran keskeistä panosta kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin: järjestimme YK:n ilmastokokouksen COP28:n yhteydessä Sharm el Sheikissä yhdessä muiden järjestöjen kanssa sivutapahtuman vammaistoimijuuden mahdollistamisessa, kun etsitään ratkaisuja ilmastokriisiin. Yhteistyö on poikunut aloitteita vammaisinklusion edistämiseksi ilmastoneuvotteluissa, ja kansainvälisessä yhteistyössä onkin otettu ensiaskelia tämän ihmisoikeusperustaisen ilmastopolitiikan sokean pisteen korjaamiseksi.

Toinen näkökulma, jota vahvistimme ennen ilmastoneuvotteluja, koski ilmastopolitiikan geopolittisia jännitteitä. Lähetysseura oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa suomalaisille toimittajille koulutusta, jossa tutkijat, päättäjät ja kehittyvien maiden asiantuntijat lisäsivät toimittajien ymmärrystä ilmasto-oikeudenmukaisuudesta ja esimerkiksi avasivat perusteluja ilmastotuhojen korvaamista koskevista kysymyksistä. Näitä painotuksia nähtiin myös ilmastoneuvotteluja seuranneissa uutisoinneissa, mikä poikkesi aiempien vuosien Eurooppa-keskeisestä raportoinnista. Näkökulma on osoittautunut hedelmälliseksi tavaksi edistää ihmisoikeusperustaista ilmastopolitiikkaa, ja aihetta koskeva tutkimus käynnistettiin vuonna 2022.

Julkisen työn ohella Lähetysseuran asiantuntija toimi kansainvälisen ACT-allianssin ilmasto-vaikuttamisen ryhmän toisena puheenjohtajana ja valmisteli ryhmän virallisia lausuntoja UNFCCC:n neuvotteluagendoihin koskien uutta ilmastorahoitustavoitetta, Santiago Networkin toimeenpanoa ja yhteistä sopeutumistavoitetta. Näkökulmien pohjalta suomalaisissa medioissa julkaistiin aihetta käsitteleviä asiantuntijajulkaisuja, ja näkökulmia tuotiin osaksi Suomen virallista kannanmuodostamista läpi vuoden jatkuneessa yhteistyössä ympäristö- ja ulkoministeriön asiantuntijoiden kanssa.

Lähetysseura jatkoi myös työtään Suomen ilmastorahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyden ja suunnitelmallisuuden kehittämiseksi eri ministeriöiden ja poliittisten päättäjien kanssa. Vuosien vaikuttamistyön tuloksena ulkoministeriö julkaisi ensimmäisen ilmastorahoitusta koskevan strategiansa. Lähetysseura oli myös keskeisiä tiedontuottajia Kehityspoliittisen toimikunnan ilmastorahoitusta koskevan tutkimuksen valmistelussa. Tulokset ovat konkreettisia: vaikka strategia jättää monia keskeisiä kysymyksiä auki, se on merkittävä askel rahoitusjärjestelmän kehittämiseen kohti vahvempaa ihmisoikeusperustaisuutta. Lisäksi ilmastorahoituksen vaikutuksia on nostettu selkeästi esiin Kehityspoliitiikan tulosraportissa, mikä luo mahdollisuuksia aihetta koskevalle parlamentaariselle keskustelulle. Fingon ruokaturvayhymässä tehtiin yhteistä ruokakriisiin liittyvää vaikuttamistyötä.

Työalueilla tapahtuvasta vaikuttamistyöstä tärkeä esimerkki nousee Nepalista, Lähetysseuran ensimmäisestä EU-rahoitteisesta hankkeesta, jossa Lähetysseura oli mukana suunnittelemassa tutkimusmetodologiaa, jolla kartoitettiin entisten maaorjien, haliyoiden, ihmisoikeustilannetta. Johtava vaikuttamistyön asiantuntija oli yksi raportin kirjoittajista ja osallistui poliittisten suositusten tuottamiseen. Raportti sai julkisuutta, ja sen sisältämää näyttöä siirretään alueelliseen päätöksentekoon Nepalissa yhteistyöjärjestöjemme kanssa. Raportti tarjosi myös mahdollisuuden jatkaa Nepalissa saamien YK:n ihmisoikeuksia koskevan määräaikaistarkastelun suositusten toimeenpanon seurantaan, mikä vahvistaa maaorjien asemaa nepalilaisessa yhteiskunnassa.

Yhteistyö Luterilaisen maailmanliiton kanssa YK:n ihmisoikeuksien määräaikaistarkastelun osallistavuuden lisäämiseksi jatkui. LML:n Action for Justice -tiimin henkilöstö vieraili Lähetysseuran kutsusta Suomessa, ja vierailun yhteydessä paitsi neuvoteltiin yhteistyöstä myös tavattiin laajasti kirkollisia toimijoita ihmisoikeusyhteistyön kysymyksissä. Tansaniassa vuonna 2021 aloitettu työ jatkui raskaaksi tulneiden tyttöjen kouluunpääsyn ja terveystiedon opetuksen lisäämiseksi. Lähetysseura tuki Tansanian johtavan piispa Shoon ja Tansanian Luterilaisen kirkon ELCT:n vaikuttamistyötä ja sen jalkautusta mm. hanketyön ja teologisen koulutuksen avulla. Ihmisoikeusneuvostoon liittyvää vaikuttamistyötä tehtiin yhteistyössä mm. Abiliksen ja Fidan kanssa. Eteläisessä Afrikassa kirkkojen yhteistyöjärjestö LUCSA:n kanssa keskusteltiin vammaisten kohtaamasta väkivallasta 15 kirkon alueella, ja Soweton Diakonia AIDS Ministry toteutti ensimmäistä kertaa vammaisten kohtaamaan väkivaltaan keskittyneen 16 Days of Activism -kampanjan marraskuussa 2022.

Vammaisten ja etnisiin kielivähemmistöihin kuuluvien lasten ja nuorten oikeutta koulutukseen pidettiin systemaattisesti esillä ulko-, opetus- ja kulttuuriministeriöiden vetämässä Koulutus ja kehitys -koordinaatioryhmässä, jossa Lähetysseura on yksi harvoista kansalaisjärjestöjen edustajista. Marraskuussa opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus FinCEEDin aiheesta järjestämässä konferenssissa Lähetysseura järjesti yhdessä kolmen muun kansalaisjärjestön kanssa paneelikeskustelun, jossa käsiteltiin epäformaalin koulutuksen tärkeyttä erityisesti helposti syrjäytyvien ihmisryhmien koulutuksen mahdollistamisessa. Lähetysseuran kambodžalainen kumppani Integral Cooperation Cambodia ICC kertoi paneelissa äidinkielen opetuksen kehittämistyöstään Ratanakirissa.

Mimosa Hedberg

Vapautettu haliyanainen Makri Rawat kertoo maaorjien ongelmista.

Nepalin entisten maaorjien ihmisoikeudet toteutuvat aikaisempaa paremmin

Lähetysseura on mukana ensimmäistä kertaa Euroopan unionin rahoituksella toimivassa ihmisoikeushankkeessa Nepalissa. Sen avulla on edistetty Nepalin entisten maaorjien, haliyoiden, ihmisoikeuksia.

Nepalin valtio on luonut tukijärjestelmän, jonka avulla entisten maaorjien oikeuksien toteutuminen paranee. Hankkeen avulla on esimerkiksi kerätty uutta tietoa entisten maaorjien tilanteesta, vapaita haliyoina on koulutettu heidän omista oikeuksistaan ja yhteisöille on perustettu oma neuvontapiste, jonka avulla he saavat tukea esimerkiksi henkilökorttien saantiin.

Osana hanketta Lähetysseura julkaisi nepalilaisten yhteistyökumppaniensa kanssa jo toisen ihmisoikeusraportin, jonka tarkoitus on paikata tietovajetta vapautettujen haliyoiden nykytilanteesta. Raportin sisältämiä suosituksia siirretään alueelliseen päätöksentekoon.

Kumppanuudet ja verkostot

Lähetysseuran työ Euroopassa päättyi vuoden 2022 lopussa lukuun ottamatta Ukrainassa tehtävää humanitaarista työtä. Lähetysseuran fokus Euroopassa on ollut kolmessa maassa: Venäjällä, Virossa ja Ranskassa. Lähtökohtana on alusta asti ollut kumppanien taloudellisen ja hallinnollisen itsekannattavuuden kehittäminen. Euroopassa toimii vahvoja paikallisia kirkkoja, ja Lähetysseura on halunnut siirtää resursseja ja painopistettä kaikkein köyhimpien ja syrjäytettyjen keskuuteen alueille, joilla kristittyjä on vähän.

Pisimpään Lähetysseura toimi Ranskassa, jossa se teki maahanmuuttajatyötä Marseillessa 1980-luvun puolivälistä. Käytännössä työstä on jo vuosia vastannut paikallinen diakoniayhdistys Marhaban, jossa on mukana useita kristillisiä kirkkoja.

Virossa Lähetysseura toimi vuodesta 2003, ja viimeiset kolme työntekijää poistuivat maasta vuonna 2020. He kehittivät kirkon lapsi- ja nuoristyötä, kirkon musiikkielämää sekä perhekeskuksia. Nyt vastuu työstä on virolaisilla itsellään ja kirkolla on omat suorat yhteydet eri toimijoihin.

Venäjällä yhteistyö Inkerin kirkon kanssa alkoi vuonna 1994. Lähetysseuralla on ollut merkittävä rooli erityisesti teologisen koulutuksen kehittämisessä Keltossa sekä työssä suomen-sukuisten kansojen parissa Keski-Venäjällä. Työn on ollut tuloksellista: esimerkiksi Kazanin seurakunta sekä Dikoni- ja Každyj-säätiöt tulevat nyt toimeen omillaan. Lasten turvakotia pitävä Dikoni-säätiö on saanut uusia rahoituslähteitä, ja työ jatkuu ilman Lähetysseuran tukea.

Muutosten jälkeen Lähetysseuralla oli 95 kumppania vuoden 2022 lopussa. Kumppaneihin kuului kirkkoja, verkostoja, kansainvälisiä kirkkoliittoja, ekumeenisia neuvostoja, kansainvälisiä ja kansallisia kristillisiä järjestöjä sekä kansalaisjärjestöjä. Maa- ja aluetasolla työskenneltiin yhteistyössä viranomaisten, ekumeenisten toimijoiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, aina kontekstista ja yhteistyön muodosta riippuen.

Lähetysseura tiivisti yhteistyötään Luterilaisen maailmanliiton (LML) teologisen yksikön (DTMJ) kanssa vuonna 2023 alkavaa uutta strategiakautta silmällä pitäen. Lähetysseuran uuden strategian tavoitteet, muun muassa teologisen dialogin, kirkkojen johtamisen, teologisen koulutuksen sekä nuorten ja naisten osallisuuden vahvistamiseksi ovat yhteneviä myös LML:n strategisten tavoitteiden kanssa. LML:lle annettu tuki kanavoitiin paremmin vastaamaan yhteisiä tavoitteita ja luomaan kumppanien organisaation asiantuntijoille tukevampi yhteistyön perusta. LML:n kautta Lähetysseura pääsee oppimaan ja vaikuttamaan laajemmassa kansainvälisessä kehyksessä ja hyödyntämään oppimaansa omien kumppaniensa kanssa.

Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) kanssa hankeyhteistyö on pienimuotoisempaa, mutta verkostojen ja yhteistyön rakentamisen saralla KMN:n suuntaan oltiin aktiivisia. Paremman yhteistyön rakentamisen tulokset tulevat realisoitumaan tulevalle strategikaudella.

Suomen Lähetysseuran mittava 60-vuotinen stipendiaattityö huipentui, kun solmimme yhteistyösopimuksen LML:n kanssa. Vuosi 2022 oli siis viimeinen, jolloin Lähetysseuran omilla stipendeillä aloitettiin opintoja. Tästä eteenpäin rohkaisemme kumppanikirkkojamme yhteiseen hakuprosessiin, joka toteutetaan LML:n digitaalisen hakujärjestelmän kautta. Opintonsa jo aloittaneet Lähetysseuran omat stipendiaatit saavat luonnollisesti opiskella loppuun saakka. Teologisen koulutuksen saralla yhteistyön tiivistäminen sekä yhdessä oppiminen ovat työn avaimia, ja Lähetysseura sai paljon positiivista palautetta ja ekumeenista näkyvyyttä rohkeasta

yhteistyön tekemisestä. Yhteistyösopimuksen mukaisesti Lähetyseuran teologisen koulutuksen erityisasiantuntija kävi läpi stipendihakemuksia ja teki Afrikan osalta niistä kokonaisarvion. Selvityksen pohjalta LML:n stipendiaattikomitea valitsi vuodelle 2023 uudet Afrikan stipendiaatit muiden mantereiden ohella. Stipendiaatit ovat pääsääntöisesti nuoria, ja opintonsa päättäessään heistä usein tulee kirkkojensa ja seurakuntiensa johtajia. Tästä syystä Lähetyseura aloitti yhdessä LML:n kanssa stipendiaateille suunnatun johtajakoulutuksen suunnittelun.

Lähetyseuran asiantuntijat osallistuivat laajasti kansainvälisten ja kotimaisten yhteistyöverkostojen toimintaan. Keskeisenä näyttäytyi mm. ACT-allianssin toimintaan osallistuminen muuan muassa referenssi- ja Community of Practice -ryhmien kautta. Lisäksi Lähetyseura

on aktiivisesti mukana ACT:n maafoorumeissa. ACT-yhteyksissä järjestettiin myös paljon tapahtumatoimintaa, josta esimerkkinä voi mainita kansainvälisen vammaisten päivän kunniaksi järjestetyn vertaisoppimistilaisuuden vammaisinklusiosta kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa työssä.

Lähetyseura osallistui laajasti kehitysjärjestöjen kattojärjestön Fingon toimintaan sekä ohjelmatuki-

järjestöjen koordinaatioon. Fingossa Lähetyseura toimi aktiivisesti ilmasto- ja ruokaturverkostoissa. Lähetyseura osallistui myös Vammaiskumppanuuden fasilitoimaan vammaisinklusion vertaisoppimisryhmään sekä ulkoministeriön koollekutsumaan kansainvälisen vammaispolitiikan koordinaatioryhmään. Yhteistyötä tehtiin myös humanitaarista apua antavien järjestöjen kesken.

Lähetyseura oli järjestämässä viidettä kansainvälistä kansallisten dialogiprosessien konferenssia eli National Dialogues Conferencea yhteistyössä Kirkon ulkomaanavun, CMI:n sekä ulkoministeriön kanssa. Lähetyseuran ja sen kumppanien nostamat teemat liittyivät mm. psykososiaaliseen rauhanrakennukseen, prosessisuunnittelun dekolonisaatioon, maskuliinisuuksien rooleihin kansallisissa dialogeissa, rauhantien tuloksellisuuteen ja kansanliikkeiden rooliin rauhan edistämisessä. Lähetyseura järjesti yhteistyössä Inclusive Peace -järjestön kanssa vertais- ja asiantuntijaoppimisen virtuaalitilaisuuden kansallisten vuoropuhelujen ja vaalien yhteensovittamisesta. Tilaisuudessa Lähetyseuran rauhantien kumppanit Myanmarista ja Zimbabwesta toimivat asiantuntija-alustajina.

Työalueilla kumppaneita tuettiin paikallisiin ja maatasen verkostoihin osallistumisessa. Näistä esimerkkinä on Tansanian MKUKI Coalition, jossa on mukana 120 paikallista lasten oikeuksia ajavaa järjestöä. Kansainvälisesti osallistuttiin Keeping Children Safe -verkoston työhön.

Verkostoitumista lisättiin myös omien tapahtumien kautta, mm. Lähetyseuran järjestämän lasten oikeuksien päivän seminaarin avulla. Lähes sata uskonnollista johtajaa ja muuta Lähetyseuran kumppania sai koulutusta syrjäytymisvaarassa olevien lasten oikeuksiin, tasa-arvoon ja tyttöjen kohtaamaan väkivaltaan liittyen. Seminaarin tuotokset tulivat myös osaksi Kirkkojen maailmanneuvoston lasten oikeuksiin liittyvää globaalia raportointia.

Verkostoitumisen ja strategisen yhteistyön kautta pystyttiin vahvistamaan työtä, esimerkiksi lastensuojelun saralla. Lähetyseura vahvisti esimerkiksi tekoälyn käyttämistä lasten auttavien puhelien palveluissa. Suomalaisen Aino Aid -chatbotin tekstit käännettiin kiswahiliksi yhdessä Tansanian auttavien lasten puhelien kanssa. Työtä esiteltiin kansainvälisessä auttavien puhelinten konferenssissa Tukholmassa.

9 Lähetyseuran tukemaa stipendiaattia valmistui ja 30 stipendiaattia opiskeli yliopistossa tai korkeakoulussa.

Vertaisoppimisen edistäminen osoittautui toimivaksi strategiaksi. Myanmarin ja Thaimaan kumppanit koottiin saman pöydän ääreen marraskuussa tarkoituksena luoda yhteyksiä ja vertaisoppimista eri kehitysyhteistyön, kirkollisen työn ja humanitaarisen työn toimijoiden välille. Mukana olivat etäyhteyksin myös Kambodžan ja Nepalín kumppanit. Erityisen tärkeitä tällaiset tapahtumat ovat eristyksissä työskenteleville, kuten Myanmarin kumppaneille, jotka työskentelevät vaikeissa olosuhteissa. Seminaari toimi samalla myös koulutustapahtumana vammaisten henkilöiden oikeuksissa ja ilmasto-resilienssissä. Vertaisoppimista toteutettiin myös etäyhteyksien välityksellä kaikissa läpileikkaavien tavoitteiden koulutuksissa joka työalueella ilmasto- ja vammaisteemassa. Parhaita käytänteitä jaettiin ja vahvistettiin kumppanien välisiä suhteita ja osaamista.

Stipendiaateista tulevaisuuden johtajia

Lähetysseuran stipendituella on koulutettu 60 vuoden aikana yli 400 työntekijää kirkkoille eri puolilla maailmaa. Monista on tullut kirkkojensa johtajia, piispoja, rehtoreita, kouluttajia ja vaikuttajia. Nyt toiminta on muutosten edessä: stipendiaatteja koulutetaan yhdessä Luterilaisen maailmanliiton kanssa. Vuoteen 2025 elämme vielä välivaihetta, kunnes kaikki Lähetysseuran nykyiset stipendiaatit valmistuvat. Ohjelmaan suunnitellaan varsinaisten opintojen lisäksi liitettäväksi johtajuuskoulutusta. Tulevaisuudessa mukaan pyritään saamaan erityisesti lisää nuoria ja naisia.

Namibian stipendiaatit iloisissa tunnelmissa Paulinumín seminaarissa.

Virve Rissanen

3 Ulkomaantyön keskeiset tulokset

Lähetysseuran strategiaa toteutettiin neljän toivon teeman alla yhteensä 12 ulkomaantyön tavoitteen kautta.

Toivon teema 1: Todistamme Jumalan rajoja ylittävästä rakkaudesta.

Kumppaneidemme kanssa ylitämme rohkeasti maantieteellisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia rajoja todistaaksemme Jumalan rakkaudesta sanoin ja teoin.

Ulkomaantyön tavoite 1: *Kristillisen sanoman ulkopuolella olevat ovat kohdanneet Jumalan rajoja ylittävän rakkauden.*

Ulkomaantyön tavoite 2: *Seurakunta toimii avoimena yhteisönä ja ylittää rajoja osana maailmanlaajuista kirkkoa.*

Vuonna 2022 Lähetysseura oli tukemassa yhtä maailman pienimmistä ja nuorimmista luterilaisista kirkkoista, jonka missio ja työntekijät nousevat köyhistä marginaaleista eli maaseudun pienistä kylistä. **Kambodžan** luterilaisen kirkon (LCC) kanssa tehdään perustusvaiheen työtä nuorten johtamana. Perheneuvonta on tärkeässä roolissa kirkon työssä. Lähetysseuran mahdollistaman kirkon perheneuvojakoulutuksen ja muun teologisen osaamisen kehittymisen myötä kirkon johtajat ja pastorit ovat saaneet dialogiosaamista kohdata buddhalaisessa yhteiskunnassa yhteisöjen ulkopuolelle jääneitä ja tavoittaa uusia ihmisiä osaksi turvallisia seurakuntayhteisöjä. Erityisenä fokuksena on ollut tavoittaa lapsia ja nuoria ja parantaa heidän koulunkäyntimahdollisuuksiaan. (KIT)*

Kambodžan luterilainen kirkko jatkoi tavoittavaa työtään koronan helpottaessa ja vahvisti läsnäoloaan etenkin uuden Kandalin seurakunnan alueella. Alueelle rakennettu seurakuntakeskus vahvisti rooliaan paikallisen yhteisön keskellä, ja kirkon työ tavoitti uusia ihmisiä. Kirkko valmistautui myös hakemaan Luterilaisen maailmanliiton jäseneksi. LCC:n seurakunnat toimivat avoimesti ja inklusiivisesti osana paikallista yhteisöä, ja kirkon positiivinen kuva yhteisön tukena vahvistui. (KIT)

Thaimaan evankelis-luterilainen kirkko (ELCT) valitsi huhtikuussa 2022 uudeksi piispakseen Chanda Saiyothan. Uuden sukupolven piispa on tuonut mukanaan uudenlaista johtamisen mallia ja edistänyt aktiivisesti avointa kirkkoa. Hänen johdolla kirkko etsii uusia työmuotoja muun muassa seurakuntien tavoittavan työn tukemiseen. Lähetysseura onkin jatkanut työntekijöiden palkkakulujen tukemista, jotta kirkolla olisi resursseja tehdä tavoittavaa työtä. Tätä työtä on tehty erityisesti Pohjois-Thaimaassa etnisten vähemmistöjen parissa. (KIT)

Jordanian ja Pyhän maan luterilainen kirkko valmistautui vihkimään virkaan ensimmäisen naispuolisen papin. Vihkimys tapahtui tammikuussa 2023 mutta heijastui koko edeltävään vuoteen kirkon sisäisinä ja ekumeenisina keskusteluina. Kirkon kuuden seurakunnan perustyö jatkui laajana. Yhteistyötä Lähetysseuran kanssa tehtiin erityisesti diakonian vahvistamisessa.

Kirkko toimii edelläkävijänä sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden edistämisessä, ja esimerkiksi eri ikäryhmien koulutukset sekä vaikuttamistyö heijastuvat myös ympäröivään yhteisöön. Kirkko käynnisti myös nuorten johtajakoulutuksen yhdessä Lähetyseuran kanssa. Tarkoituksena on vahvistaa nuorten kristillistä identiteettiä, luoda toivon näköaloja haastavassa yhteiskunnallisessa tilanteessa ja rohkaista johtajuuteen sekä kirkossa että laajemmin yhteiskunnassa. Johtajakoulutukseen liittyen kirkon kaksi työntekijää ja kaksi nuorta tekivät opintomatkan Suomeen elokuussa. (KIT)

Pakistanissa kirkot jatkoivat toimintaansa vaikeassa toimintaympäristössä. Lähetyseuran tukemassa Peshawarin hiippakunnassa kirkon tärkeä tehtävä on yhteiskuntarauhaan liittyvien suhteiden ylläpitäminen sekä kristittyjen yhteiskunnallisen aseman vahvistaminen. Pitkäaikainen piispa Humphrey Peters ilmoitti jäävänsä vuonna 2023 eläkkeelle, mikä on merkittävä muutos kirkolle. Uuden piispan valintaa ja äänestystä alettiin järjestää toimintavuoden aikana, mutta prosessissa on ollut haasteita. (KIT)

Syksyllä Pakistanissa koettiin katastrofaalinen tulvatilanne, ja kirkot tarjosivat pakolaisiksi joutuneille turvapaikkoja ja olivat kanava hätäavun toimittamiseksi tulva-alueille. Lähetyseura tuki Pakistanissa myös kirjepostin avulla toimivan raamattukoulun toimintaa. Sen avulla monet ilman seurakuntaa elävät kristityt voivat saada raamattuopetusta ja rohkaisua. (KIT)

Kristilliset SAT-7-televisiokanavat tavoittivat suuren määrän Lähi-idän alueella asuvia ihmisiä. Kanavien tavoitteena on sekä tarjota sisältöjä kristityille että tavoittaa uusia katsojia evankeliumin äärelle. Joillekin ihmisille tämä television kautta muodostuva yhteys on ainoa seurakunta. Lähetyseuran tuki kohdistui erityisesti lapsille suunnattuihin kristillisen kasvatuksen sekä alakoulun oppisisältöjä tarjoaviin ohjelmiin. (KIT)

Kolumbian luterilainen kirkko (IELCO) on vähitellen toipunut pandemian seurauksista mutta jatkanut digitaalisen viestinnän ja virtuaalisten aktiviteettien kehittämistä. Tämä on mahdollistanut evankelioimistyön ja koulutuksen laajentumisen kansallisella ja jopa kansainvälisellä tasolla. Myös Bolivian ja Venezuelan kirkot ovat ottaneet käyttöön digitaalista viestintää, ja erityisesti nuoret ovat aktivoituneet tuottamaan digitaalista materiaalia kirkkoissa. Kirkkojen pappien ja johtajien teologista osaamista on vahvistettu. Kolumbiassa luterilainen kirkko on osallistunut aktiivisesti rauhan ja sovinnon työhön yhteiskunnassa. Boliviassa maaseudun seurakunnat ovat vahvistuneet ja motivoituneet pastoraalisen tuen avulla, ja joukko yliopistonuoria on vahvistanut valmiuksiaan diakonia- ja lähetystyöhön. Myös maallikkopastorit ovat saaneet lisäkoulutusta teologiassa. (KIT)

Latinalaisessa Amerikassa naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on suuri ongelma, ja koronapandemia lisäsi väkivaltaa perheissä. Kirkkojen avainhenkilöiden tietoisuus ongelmista on kasvanut, ja kirkot sekä seurakunnat ovat ottaneet tasa-arvon paremmin huomioon toiminnassaan. Kolumbian kirkko on myös laatinut tasa-arvosuunnitelman ja on laatimassa vammaisinklusiivista opetusta. Venezuelan syvä sosiaalinen ja taloudellinen kriisi on omalta osaltaan lisännyt tarvetta erityisesti naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan kitkemiseksi ja lasten suojelemiseksi, ja kirkko toimii aktiivisesti tässä työssä. Kaikki Lähetyseuran kumppanikirkot Latinalaisessa Amerikassa kampanjoivat syksyllä 2022 näytävästi naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi. Vuoden 2022 alussa Lähetyseuran Latinalaisen Amerikan tiimissä aloitti myös sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden asiantuntija. (KIT)

Senegalin luterilaisessa kirkossa on kehitetty talouden ja hyvän hallinnon toimintatapoja. Diakoniatyö on parantanut monien naisten ja esimerkiksi vammaisten lasten asemaa sekä toiminut arjen uskontodialogin mahdollistajana ja tavoittanut monia kirkon ulkopuolella olevia ihmisiä. Kirkon radiotyö tavoittaa laajasti ihmisiä Fatickin alueella (jopa 85 %). Kirkko kohtaa paljon lapsia ja nuoria, joiden vanhemmilla on suuria vaikeuksia elättää isoja perheitä ilmastonmuutoksen keskellä. Kristillisen kasvatuksen keskiössä ovat pyhäkoulut, lastenkerhot, omankielisen materiaalin tuottaminen, rippikoulutyö ja kuorot. Tärkeä osa työtä on tietoisuuden lisääminen lasten oikeuksista sekä tarpeista. Noin puolet maan asukkaista on alle 18-vuotiaita. Nuoret ja naiset ovat aktiivisesti mukana kirkon työssä ja elämässä. He kantavat vastuuta niin jumalanpalveluksissa kuin kirkon työssä. Kulttuuri Senegalissa on kuitenkin vielä varsin patriarkaalinen, ja esimerkiksi pappisvirka on mahdollinen vain miehille. Vuoden 2022 aikana kirkon kanssa on käyty neuvotteluja nuorten ja naisten aseman parantamiseksi. (KIT)

Tansaniassa teologisen koulutuksen haasteena on perinteisesti ollut opiskelijoiden matala peruskoulutustaso. Tämän seurauksena myös jatko-opiskelumahdollisuudet ovat olleet heikot, ja huono koulumenestys on vaivannut erityisesti tyttöjä. Nyakaton teologinen seminaari aloitti Lähetyseuran tukemana lisäkoulutuksen opiskelijoiden perusopetuksessa. 34 opiskelijaa sai suoritettua peruskoulun pääsykokeet raportointivuonna. Nämä evankelistat ja seurakuntatyöntekijät eivät ole aikanaan suorittaneet peruskoulua ja saavat nyt uuden mahdollisuuden etenemiseen seuraavalle opintotasolle. Nyakaton teologisilta kursseilta valmistui yhteensä 33 opiskelijaa ylemmän ja alemman opistotason teologeiksi, seurakuntatyöntekijöiksi ja evankelistoiksi. Valmistuneet siirtyvät palvelemaan Victorianjärven seudun hiippakuntien kirkkoja. Syksyllä 2022 alkanutta lukuvuotta saapui aloittamaan 92 opiskelijaa, joista naisia oli kolmannes. Naisten osuus on kasvanut vuosi vuodelta, esimerkiksi vuosina 2016–2018 naisten osuus opiskelijoista oli vain noin 18 prosenttia. (KIT)

Kristillinen kasvatus on monien kirkkokumppaniemme tapa tavoittaa lapsia ja nuoria. Tansaniassa jatkettiin nuorisotyön hanketta Victorianjärven Itäisessä hiippakunnassa nyt täysin kirkon omin työntekijäresurssein. Leirityö on jatkunut, samoin nuorisotyötä tekevien työntekijöiden tukeminen etenkin syrjäisemmissä seurakunnissa. Kirkko tarvitsee kuitenkin edelleen tukea, jotta ennenaikaiset avioliitot, sukupuolten välinen tasa-arvo tai seksuaaliterveys eivät unohdu nuorisotyön koulutuksista. (KIT)

Angolassa vahvistettiin erityisesti vapaaehtoisten pyhäkouluopettajien osaamista koulutuksilla. Pyhäkouluopettajien koulutukseen liitettiin myös vuoden lopussa lastensuojelun teemoja, jotta ne tulisivat kirkossa tutuiksi ja aktiiviseen käyttöön lasten parissa työtä tekevien kanssa. Kristillisen kasvatuksen kehittäminen on työntekijätilanteen vuoksi ollut haastavaa, mutta työtä on voitu tukea paikan päällä olevan lähetystyöntekijän työpanoksella. (KIT)

**Raamattua käännettiin
15 vähemmistökielelle.**

Vuoden 2022 aikana **kieli- ja raamatunkäännöstyö** on vahvistanut, rakentanut ja voimaannuttanut paikallisia kirkkoja, seurakuntia ja yksittäisiä kristittyjä. Samalla työ on vahvistanut myös oman kielen asemaa ja sitä kautta kieliryhmien identiteettiä ja kulttuuria. Eteläisessä Afrikassa Raamattua käännettiin 10 angolalaiselle ja namibialaiselle kielelle. Senegalissa pularinkielinen raamatunkäännös on saatu lähes valmiiksi. Papua-Uudessa-Guineassa raamatunkäännöstyötä jatkettiin kahden kielen, nekin ja kovain, parissa. Thaimaassa kieli- ja raamatunkäännöstyötä tehtiin myös kahden kieliyhteisön parissa. Akenkielisen Vanhan testamentin käännöstyö edistyi, kun 2. Mooseksen kirja sekä Joosuan

kirja saatiin valmiiksi. Luan kielellä jatkettiin kuvitettujen raamatunkertomusten kääntämistä digialustalle sekä käännettiin Markuksen evankeliumia. Lisäksi on kehitetty seurakuntien omakielistä toimintaa. (KIT)

Taiwanissa pastori Selma Chen valittiin paikallisen luterilaisen kirkon presidentiksi. Hän on yksi harvoista naisista kirkon johtajana Aasian alueella. Tiivis yhteistyö Chenin ja muiden kirkossa vaikuttavien naisten kanssa on osa Lähetyseuran pitkäjänteistä työtä naisten aseman tukemiseksi ja sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden toteutumiseksi. Pienessä kirkossa seurakunnat ovat hyvin itsenäisiä. Johtajuuskoulutus ja kirkon työn kehittäminen on alkanut muiden uudistusten ohella toimintavuoden lopulla. Kirkon johto haluaa tukea kristillistä kasvatusta ja uudenlaisten nuorisotyön mallien löytymistä. (KIT)

Lähetyseura on vuonna 2022 jatkanut tukeaan niille **Kiinassa** toimiville luterilaisille seurakunnille, jotka auttavat yhteiskunnassa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia. Kirkon seurakuntien yhteydessä toimii keskuksia, joissa asiakkaina on esimerkiksi hiv-tartunnan saaneita ihmisiä. Vapaaehtoisina keskuksissa toimii yleensä naisia, jotka toteuttavat diakoniatyötä sekä vahvaa kutsumustaan kristittyinä. (KIT)

Anna Lundén

Lääkettä sielun haavoihin

”Tämä kirkko on aina kansansa puolella, se seisoo ihmisten kanssa niin kärsimyksessä, ilossa kuin sen vaatiessa muutostakin. Tämä on köyhä kirkko köyhille. Olemme kuin hengellinen sairaala heille, jotka kaipaavat lääkettä sielunsa haavoihin”, kertoo Bolivian evankelis-luterilaisen kirkon piispa German Loayza.

Lähetyseura tukee kirkkoa ja sen seurakuntia niiden toiminnassa ja keskinäisessä yhteistyössä mm. vahvistamalla pastorien ja evankelistojen teologista koulutusta, kristillistä kasvatusta ja nuorisotyötä.

Sinain seurakunta kokoontuu Boliviassa El Alton kaupungissa yli 4 000 metrin korkeudessa.

Toivon teema 2: Puolustamme syrjittyjen ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia.

Kumppaneidemme kanssa teemme työtä syrjittyjen ryhmien aseman ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi.

- Ulkomaantyön tavoite 3:** Sukupuolen vuoksi syrjityt naiset ja tytöt tunnistavat uusia mahdollisuuksia ja hyödyntävät niitä.
- Ulkomaantyön tavoite 4:** Vammaiset henkilöt elävät omaehtoisesti esteettömämmässä ympäristössä osana yhteiskuntaa.
- Ulkomaantyön tavoite 5:** Vähemmistöt toteuttavat omaa kulttuuriansa ja elämäntapaansa vuorovaikutuksessa ja osana ympäröivää yhteiskuntaa.
- Ulkomaantyön tavoite 6:** Riistetyt ja hyväksikäytetyt toipuvat ja päättävät omasta elämästään osana yhteiskuntaa.
- Ulkomaantyön tavoite 7:** Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret oppivat elämäntaitoja ja vastuullisen aikuisuuden perusteita.

Etiopiassa seksuaalisesti hyväksikäytetyt naiset saivat vertaistukea ja ammatillista tukea toimintakeskuksissa. Dessiessä, Kombolchassa ja Woldiyassa toimiva aids-orpojen tukihanke sekä lasten ja nuorten toimintakeskukset tukivat orpojen ja syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten koulunkäyntiä sekä tarjosivat mahdollisuuden saada vertaistukea ja oppia käden taitoja, kuten puu- ja metallitöitä, käsitöitä ja kampaajan töitä jopa ammatiksi asti. Hosainan kuurojen koulu jatkoi toimintaansa normaalisti mahdollistaen noin 200 kuulovammaisen oppilaan koulunkäynnin. Dessien, Kombolchan ja Woldiyan kaupungeissa vammaisten lasten ja naisten kuntoutus jatkui taas alkuvuodesta vuoden 2021 lopun konfliktin jälkeen. Yksi vuoden ilonaiheista oli, ettei toimintakeskuksia tuhottu konfliktin aikana. (KIT)

Etsivän diakoniatyön avulla löydettiin 932 riiston tai hyväksikäytön kohteeksi joutunutta ja aiemmin tavoittamatonta ihmistä.

Tansanian Morogoron hiippakunnan Naisvoimaa-hanke alkoi 4,5 vuotta sitten. Nyt kahdella paikkakunnalla on elinvoimaisia naisryhmiä, ja suunnitelmissa on myös laajentuminen. Mukana on ennen seksityössä riistettyjä ja muuten vaikeista taustoista tulevia naisia. Heitä on tuettu tarjoamalla koulutusta yrittäjyyteen liittyen ja mahdollistamalla liiketoiminnan aloittaminen pienlainoilla. Yrittä-

jiys on aikaisemmin keskittynyt käsitöihin, mutta viimeisen vuoden aikana naisilta saadun palautteen perusteella on keskitytty yhä enemmän tuotteisiin, joille löytyy markkinat helpommin ja tasaisemmin taloustilanteesta riippumatta. On esimerkiksi ostettu papuja, joita on pussitettu ja myyty edelleen pienemmissä erissä. Osa naisista on tuottanut ja pakannut puurojauhoja, joihin on lisätty vitamiineja. Ryhmän jäsenet ovat ostaneet maata saatuaan tuloja ja alkaneet tehdä talon perustuksia. Morogoron hiippakunta on ollut merkittävä toimija väkivallan vastaisessa työssä, jota on tehty yhteistyössä poliisin, muiden viranomaisten, median ja myös muslimijohtajien kanssa. Hiippakunta kertoo työstään aktiivisesti sosiaalisen median alustoilla. Työ on huomioitu koko kirkon tasolla, ja sinne on tultu oppimaan muista hiippakunnista. (KIT)

Israelissa Kansainvälinen kristillinen komitea MECC-ICCI tuki paikallisia, uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvia opettajia käymään dialogia toisiin uskontoihin kuuluvien kanssa. Samalla opettajat jakoivat oppimaansa uskontojen välisestä kunnioituksesta omilla työpaikoillaan kouluissa ja omissa yhteisöissään. (KIT)

Palestiinalaisalueella Länsirannalla vähemmistöasemassa elävä kristitty yhteisö ja kirkko vahvistuivat diakoniatyön kautta. Itä-Jerusalemien Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen YMCA:n työntekijät antoivat psykososiaalista tukea pidätetyille ja vankilassa olleille lapsille ja nuorille ja auttoivat heitä sopeutumaan elämään vankilan jälkeen. Jordanian ja Pyhän maan evankelis-luterilaisen kirkon kummikoulut mahdollistivat monen vähävaraisen perheen lasten koulunkäynnin ja tukivat oppimisvaikeuksista kärsiviä. Tämän lisäksi vammaiset ihmiset saivat tukea kirkon diakoniatyön kautta. Heille annettiin muun muassa apuvälineitä ja puhe-terapiaa. Kirkon diakoniatyö tarjosi myös aktiviteetteja kuuroille. (KIT)

Thaimaassa on yleistä, että lapset lopettavat koulun jo kuudennen luokan jälkeen, ja tilanne on pahentunut koronan jälkeen eikä yleistä oppivelvollisuutta ei enää kuudennen luokan jälkeen ole. Esimerkiksi Naanissa Pohjois-Thaimaassa turismin kasvu on vaikuttanut siihen, että lapset menevät töihin eivätkä käy koulua loppuun. Naanissa Lua-vähemmistökansaan kuuluvat nuoret saivat tukea opiskeluun ja elämänhallintaan Strong and Safe Family -hankkeen Freedom Story -järjestön kanssa yhdessä järjestämässä koulutuksessa. Nuoret saivat itseluottamusta ja esimerkiksi taitoja kieltäytyä työtarjouksista, jotka saattavat todellisuudessa olla ihmiskauppioiden lumetta. Nuoret saivat myös intoa opiskella yläkoulun loppuun ja hakeutua opiskelemaan ammattiin. Kummiohjelman kautta 180 kummilasta pystyi käymään (etä)koulua ja opiskelemaan perheen vähävaraisuudesta huolimatta. Kesäkuussa 2022 alkanut uusi kouluvuosi alkoi normaalisti lähiopetuksena. Thaimaan evankelis-luterilaisen kirkon (ELCT:n) seurakunnissa tuettiin lasten ja nuorten koulunkäyntiä kummityön kautta. Myös Mukdahanin hankkeessa tuettiin lapsia koulunkäynnissä ja annettiin psykososiaalista tukea. Kielityötä luan- ja akenkielisen raamatunkäännöstyön tarpeisiin jatkettiin. Se antoi mahdollisuuden myös etnisiin vähemmistökieliin pohjautuvien opetusmateriaalien tuottamiseen epävirallisen koulutuksen tarpeisiin Thaimaassa (ml. myanmarilaiset pakolaiset). Thaimaassa ainoa sallittu virallinen opetuskieli on thai. (KIT)

Pakistanissa Peshawarin hiippakunta mahdollisti vähävaraisten perheiden lasten koulunkäyntiä ja vahvisti heidän oikeuttaan koulutukseen. Tuen piirissä on sekä islamilaisten, kristittyjen että muiden uskonnollisten vähemmistöjen perheiden lapsia. Tämä on erityisesti kristityille tärkeää, koska heitä syrjitään yhteiskunnassa ja työpaikoilla. Peshawarin hiippakunta myös järjesti nuorille työpajoja, joissa käsiteltiin muun muassa uraohjausta ja parisuhdeasioita. Peshawarin hiippakunnan Risalpurin klinikka vahvisti tietoisuutta vammaisten henkilöiden oikeuksista järjestämällä tapahtumia, joissa paikallisille yhteisöille kerrottiin haasteista, joita vammaiset lapset ja aikuiset kohtaavat. Tilaisuuksissa kerrottiin myös vammaisten henkilöiden oikeuksista, jotta heidät hyväksyttäisiin paremmin osaksi yhteisöä. (KIT)

Boliviassa tuettiin 64 syrjäytymisvaarassa olevaa lasta ja nuorta eri keskuksissa, ja El Alton kummiohjelman kautta 33 lasta ja nuorta sai tukea. Keskuksissa opeteltiin mm. leipomotoimintaa, jotta keskusten lapsilla ja nuorilla perheineen olisi yksi mahdollinen elinkeino lisää. Verena Wells -keskuksessa tytöt saivat täysihoidon, suojaa ja tukea. Lapsille ja nuorille perheineen järjestettiin koulutuksia mm. ihmisoikeuksista, väkivallattomuudesta ja perhesuhteista. Lapset ja nuoret oppivat tunnistamaan paremmin väkivallan ja tuntemaan oikeutensa. Cobijan inklusiivisen opetuksen Galilea-keskuksessa järjestettiin vammaisten sekä oppimisvaikeuksista kärsivien lasten opetusta. Keskuksessa on harjoiteltu mm. leipomotoimintaa, jotta

lapset voivat mukavan ajanvieron ja välipalojen valmistamisen lisäksi oppia uusia taitoja, joista voi olla hyötyä tulevaisuudessa toimeentulon hankkimiseksi. (KIT)

Kolumbiassa haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten mahdollisuuksia koulutukseen ja parempaan tulevaisuuteen parannettiin tarjoamalla kummitukea koulupukujen ja -tarvikkeiden hankintaan sekä maksamalla yliopisto-opiskelijoiden lukukausimaksuja. Kummioppilaiden opintojen edistymistä ja perheiden sosioekonomista tilannetta on seurattu säännöllisesti. Kummiohjelman piiriin saatiin aiempaa enemmän myös alkuperäiskansoihin kuuluvia hyödynsääjiä kumppanikirkon aloitettua uudelleen yhteistyön kogi-yhteisön kanssa. Kummiohjelmassa toteutettiin paikallinen varainhankintakampanja omavaraisuuden vahvistamiseksi, joka johti viiden uuden kummilapsen tukemiseen. Kummioppilaiden tietoisuus lasten oikeuksista ja lastensuojelusta vahvistui koulutusten ja oppimateriaalien avulla. Kummityön komiteoita koulutettiin mm. lastensuojeluohjeistuksista. IELCO:n lastensuojeluohjeistusta evaluoitiin. Vammaiset henkilöt ovat saaneet kirkon työn kautta tukea parempaan elämänlaatuun. He ovat voimaantuneet fyysisesti, psykososiaalisesti ja henkisesti sekä saaneet uusia mahdollisuuksia toimeentuloon ja elämään. Vaikutukset ulottuvat myös vammaisten henkilöiden perheisiin ja yhteisöihin. Hanke on auttanut toteuttamaan ja vahvistamaan vammaisten elämäntaitoja ja edistänyt kunnioittavaa ja vastuullista suhdetta ympäristöön. Kädentaitojen kehittämisen kautta vammaiset ovat saaneet motivaatiota ja taitoja siirtymään kohti yrittäjyyttä. (KIT)

Taiwanissa on tuettu päihdevieroitushoidon asiakkaita uuteen elämään. Kuntoutuksessa alaikäisiä lapsia kannustettiin jatkamaan opintojaan, ja nuoret miehet opiskelivat käsityöammatteja, jotta vieroituksesta lähtiessään he voisivat alkaa työskennellä uuden ammatin parissa eikä toimeettomuus ajaisi heitä takaisin päihteiden pariin. Samalla on kehitetty uusia konsepteja, jotta naisten parissa tehtävä vieroitustyö vahvistuisi uuden hankekauden aikana. (KIT)

Kiinassa on yleistä, että perheiden vanhemmat joutuvat muuttamaan toiselle paikkakunnalle toimeentulon perässä ja lapset jäävät isovanhempien hoitoon. Usein isovanhemmat tekevät maataloustöitä, eikä heillä välttämättä ole kykyä huolehtia lastenlapsista. Tilastojen mukaan Kiinan maaseudulla elää noin seitsemän miljoonaa lasta ilman vanhempiaan. Nämä ns. taakse jätetyt lapset ovat hankkeemme avulla saaneet konkreettista toimeentulotukea ja psykologista ohjausta. Lasten hyvinvointi ja perheiden sisäinen vuorovaikutus on parantunut. Myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten elämäntilanteet, elinolot ja itsevarmuus ovat merkittävästi parantuneet.

Kiinassa on tuettu kuurojen oppilaiden inklusiivisen opetuksen edistämistä. Inklusiivisen opetuksen ideologia ja ymmärrys sen tärkeydestä osana erityisopetusta on levinnyt edelleen, ja se on tavoittanut uusia ihmisiä, opettajia, koulujen johtajia ja vanhempia. Myös vertaiskokenemuksia on päästy jakamaan. (KIT)

**2 489 lasta ja nuorta
sai taloudellista tukea
koulunkäyntiin.**

Angolassa lasten oikeuksia vahvistettiin vuoden aikana monin eri tavoin. Kaikki Angolan kumppanit saivat loppuvuodesta koulutusta lasten oikeuksista ja lastensuojelusta. Lasten ruokaturvaa vahvistettiin kohdentamalla hätäapua Onnellinen lapsi -hankkeen ruokaturvatoimintoihin. Näin mm. kroonisesta tai vakavasta aliravitsemuksesta kärsivät alle kaksivuotiaat saivat ravintoa ja pääsivät

terveystarkastuksiin. Martti Luther -koulussa tuettiin opiskelijoita ja Onnellinen lapsi -hankkeen kautta koulunkäyntiin valmistavia päiväkotiryhmiä, joissa lapset saavat myös terveellisen aamupalan ja lounaan. Hankkeen kohderyhmänä on äärimmäisessä köyhyydessä elävät, väkivallasta ja/tai hyväksikäytöstä kärsivät lapset ja esimerkiksi katulapset. (KIT)

Toivon teema 3: Muutamme maailmaa oikeudenmukaisemmaksi.

Kumppaneidemme kanssa kamppailemme taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta.

Ulkomaantyyön tavoite 8: *Poliittiset päättäjät ja talousvaikuttajat tiedostavat ihmisoikeuksien esteitä ja toimivat niiden poistamiseksi.*

Ulkomaantyyön tavoite 9: *Kansalaisyhteiskunnan johtajat puolustavat aktiivisesti syrjittyjen oikeuksia.*

Ulkomaantyyön tavoite 10: *Kumppanikirkot ja -järjestöt toimivat ammattitaitoisesti ja hyvän hallintotavan mukaisesti.*

Hyvän hallinnon vahvistaminen oli vahvasti esillä vuonna 2022, sillä kaikki kumppanien kanssa yhdessä tehtävä työ käytiin läpi uutta ohjelmakautta 2023–2028 varten. Kumppanit saivat koulutusta Lähetysseuran työn periaatteista, ja uudet hankkeet suunniteltiin sisällön, talouden ja seurannan osalta tuleville vuosille. Näin Lähetysseuralla ja kumppaneilla on yhteinen ymmärrys siitä, mitä yhdessä halutaan saada aikaan. Suunnittelussa huomioidaan aina esimerkiksi sukupuolten välinen tasa-arvo, ilmastokysymykset sekä lastensuojeluun liittyvät asiat. Kirkkojen tiedot ja taidot ovat tällaisessa työssä vaihtelevia. Työ auttaa kirkkoja myös muussa kuin Lähetysseuran kanssa tehtävässä työssä, mm. oman talouden hyvässä suunnittelussa, ennakoinnissa ja tulevaisuudennäkymien pohtimisessa laajemmin. Tämä vahvistaa sitä, että kirkot voivat olla itsenäisiä ja myös taloudellisesti vakaalla pohjalla.

Kambodžan luterilainen kirkko muotoili uuden peruskirjan, joka määrittää kirkon tehtävää ja sisäisiä rooleja yhä monipuolisemmin. Kirkon aiemmat merkittävät hallinnolliset vaikeudet ovat helpottaneet, vaikka henkilöstöä on edelleen niukasti. Tämä on hyvä osoitus koulutuksen ja tuen merkityksestä, ja esimerkiksi talousprosessit ovat nyt aiempaa avoimempia. Kumppanijärjestö CLO:lla talouden ja hallinnon haasteet ovat lisääntyneet työntekijämuutosten myötä, ja heille on tarjottu erityistä tukea tilanteen parantamiseen. (KIT)

Senegalin luterilaisen kirkon kanssa käytiin useita keskusteluja kirkon itsekannattavuuden vahvistamiseksi. Kirkon omistuksessa on paljon kiinteistöjä ja palkattuja työntekijöitä, joiden palkkakuluja Lähetysseura on suurelta osin kattanut vuosikymmenien ajan. Jatkossa Lähetysseuran ei ole mahdollista enää jatkaa tukeaan palkkojen maksuun ja kiinteistöjen ylläpitoon – kirkon on löydettävä tapoja järjestää työtään niin, että se on kestävä ja pitkäjänteistä. Kirkossa nuoret työntekijät ymmärtävät haastavan tilanteen ja ovat valmiita toimimaan kirkon itsekannattavuuden vahvistamiseksi. Näitä nuoria ja heidän aloitteitaan Lähetysseuran on hyvä tukea jatkossa. (KIT)

Kolumbian luterilainen kirkko on Lähetysseuran tuella kasvattanut johtajien ja pappien teologista osaamista, vahvistanut johtajuutta ja luterilaista identiteettiä luterilaisen teologisen koulutuksen sekä johtajakoulutuksen kautta. Kirkko on myös tukenut seurakuntia ja seurakunnan vastuunkantajia evankelioimistyössä ja kristillisessä kasvatuksessa. Tämä on tehnyt kirkon työstä yhä näkyvämpää ja vahvistanut kirkon asemaa yhteiskunnan toimijana. (KIT)

Etiopiassa Mekane Yesus -kirkon pohjois-keskisessä synodissa (NCES) koulutettiin synodin työntekijöitä ja vapaaehtoisia johtamaan seurakuntia. (KIT)

Jordanian ja Pyhän maan luterilainen kirkko on vahvistunut erityisesti diakoniatyössä, jota Lähetysseura on ollut perustamassa yhdessä kirkon kanssa. Diakonian tarpeita on kartoitettu yhdessä, ja työn tarkoitus on vastata seurakuntien huomaamiin tarpeisiin mutta myös vahvistaa kirkon asemaa yhteiskunnallisena toimijana. Paikallista työntekijää on tuettu hankehallinnon prosessien ja käsitteiden oppimisessa. Työntekijä on ollut myös opintomatalla Suomessa. (KIT)

Taiwanissa China Lutheran Seminarylle on palkattu uusi opettaja uudistamaan Master of Divinity -koulutusohjelmaa, joka valmistaa opiskelijoita kirkon työhön. Kirkko on tunnistanut tarpeen kehittää hallintoa ja organisaatiota, ja Lähetysseura lähetti kirkon kutsumana alueelle kaksi uutta työntekijää toimintavuoden aikana tukemaan kirkkoa uudistustyössä. (KIT)

Tansaniassa koulutettiin kirkon henkilökuntaa taloushallinnossa Morogorossa. Lisäksi ro-vastikuntien henkilökunnan koulutuspäivissä käsiteltiin hyvää hallintoa ja toimenkuvaan liittyvän teologisen osaamisen vahvistamista. (KIT)

Thaimaassa kirkon ylin johto on vaihtunut, ja tämä on tuonut merkittävän muutoksen sekä hallintokulttuuriin että yhteistyöhön. Hyvän hallinnon merkitys ja avoimuus on noussut aiempaa suurempaan asemaan. Kirkon työntekijäkoulutuksessa (Lutheran Seminary Thailand, LST) aloitettiin diakonian koulutuksen pilottihanke, ja ensimmäinen seminaari pidettiin marraskuussa. (KIT)

Venezuelan evankelisluterilaisen kirkon (IELV) vastuunkantajat ovat osallistuneet hallinto-koulutukseen sekä edistäneet hyvän hallinnon kehittämistä ja toteuttamista kirkon kapasiteetin vahvistamiseksi. Digitaaliset toteutustavat ovat auttaneet jatkamaan työtä kriisin keskellä ja mahdollistaneet aktiivisen osallistumisen. Seurakuntalaiset, teologian opiskelijat ja kirkon vastuuhenkilöt ovat ottaneet osaa etänä kirkon järjestämään raamattuopetukseen ja muihin sisältökoulutuksiin. (KIT)

Kolumbiaan perustettu Rauhantalo on saanut merkityksellisen aseman rauhantöiden vaikuttajana ja edistäjänä. Rauhantalon toiminta on lisännyt tietoisuutta rauhan ja sovinnon teemoista ja ihmisoikeuksista sekä edistänyt keskustelun käymistä näistä aiheista. Nais- ja vammaishankkeissa on tehty yhteistyötä paikallisviranomaisten ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa tuloksellisesti. Etenkin naiset ovat aiempaa paremmin tietoisia oikeuksistaan, mikä on parantanut heidän kykyään toimia yhteiskunnassa sekä vaikuttanut myönteisesti heidän ja heidän perheidensä elämänlaatuun. Kirkon ja Luterilaisen maailmanliiton sekä paikallisten kumppanien vaikuttamistyötä on tuettu mm. Tearfundin toteuttaman koulutuksen avulla. (RASO)*

Christian Study Center **Pakistanissa** on jatkanut pienten kansalaisjärjestöjen kouluttamista uskontojen välisessä dialogissa ja rauhanrakennuksessa. Tämä on tukenut osaltaan koulutettujen järjestöjen vaikuttamistyötä niiden omissa yhteisöissä ja paikallishallinnon tasolla. (RASO)

Myanmarissa jatkettiin työtä ihmisoikeuksien edistämiseksi tukemalla etnisten vähemmistöjen, kansalaisyhteiskunnan, naisten ja muiden syrjittyjen ryhmien osallistumista heitä koskevaan päätöksentekoon. Hanke pystyi tukemaan inklusiivisuutta erityisesti demokratialiikkeen sisäisissä vuoropuheluissa. Paikallisten kumppanien rooli onkin noussut tärkeään asemaan etnisten osavaltioiden sisäisissä vuoropuheluissa. Lähetysseuran kumppani on tehnyt myös kansainvälistä vaikuttamistyötä osallistumalla asiantuntijana Myanmaria koskeviin

* RASO = Rauhan ja sovinnon työ.

kansainvälisiin tilaisuuksiin ja syventämällä ymmärrystä maan vaikeasta tilanteesta ja ulkopuolisten toimijoiden roolista. Hankkeessa on myös tuettu etnisten vähemmistöjen kansainvälistä ihmisoikeusvaikuttamista. (RASO)

Zimbabwen kirkkojen neuvosto (ZCC) on jatkanut aktiivista työtään vaikuttaakseen poliittisiin päättäjiin ja talousvaikuttajiin, jotta he kävisivät kansallista vuoropuhelua ja puuttuisivat tehokkaammin maan vaikeaan tilanteeseen. ZCC on tehnyt tätä työtä myös yhdessä muiden kristillisten kirkkojohtajien kanssa (Zimbabwe Heads of Christian Denominations, ZHOCD). Poliittiset toimijat sekä kansalaisyhteiskunnan edustajat ovatkin osoittaneet kiinnostusta vuoropuhelun käymiseksi. ZCC myös koulutti ja lähetti 250 ekumeenista vaalitarkkailijaan kaikkiin kymmeneen maakuntaan tarkkailemaan maaliskuussa 2022 pidettyjä täytevaaleja sekä valmistautui vuoden 2023 vaaleihin mm. koulutus- ja vuoropuhelutilaisuuksien kautta. (RASO)

Tiivis yhteys Luterilaiseen maailmanliittoon (LML) on jatkunut, ja yhteistyö on kehittynyt. Erityisesti keskiössä on kumppanikirkkojen johtajuuden tukeminen. Nuoret ovat yksi keskeinen ryhmä, sillä heillä on paljon annettavaa kirkolle tässä hetkessä, mutta he ovat myös kirkon tulevaisuus. Monet kumppanikirkkomme painivat sen kanssa, miten nuoret sitoutuvat kirkkoon. LML tukee nuorten johtajuutta sekä kokoaa heitä rauhan ja ilmastoteemojen ympärille eri puolilta maailmaa. Olemme nostaneet kumppanikirkkojen kanssa käytännön työssä esille samoja teemoja ja pohtineet nuorten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon kirkon kaikilla tasoilla. (KIT)

Toivon teema 4: Rakennamme rauhan ja sovinnon edellytyksiä.

Kumppaneidemme kanssa edistämme rauhaa ja sovintoa paikallisissa yhteisöissä ja yhteiskunnissa.

Ulkomaantyön tavoite 11: *Konfliktin osapuolet vahvistavat keskinäistä luottamusta ja työskentelevät yhteisten ratkaisujen löytämiseksi.*

Ulkomaantyön tavoite 12: *Rauhanrakentajat osallistavat konfliktin ratkaisun kannalta olennaisia ryhmiä, erityisesti naisia, rauhantyöhön.*

Kolumbiassa Lähetysseuran kumppanien Kolumbian evankelisluterilaisen kirkon (IELCO) ja Luterilaisen maailmanliiton osallistuminen Kolumbian vuoropuhelu- ja sovintoprosessiin vahvistui Lähetysseuran paikallisen rauhan ja sovinnon asiantuntijan tuen tuloksena. Kumppanit olivat mukana järjestämässä erityisioikeusistuinten ja totuuskomission kohtaamista, jonka tavoitteena oli kadonneiden etsinnän edistäminen Antioquian ja Huilan alueella. (RASO)

Työ jatkui psykososiaalisen tuen vahvistamiseksi Kolumbian evankelis-luterilaisen kirkon uusissa ja käynnissä olevissa hankkeissa Lähetysseuran paikallisen rauhan ja sovinnon asiantuntijan tuella. Kirkon psykososiaalisen tuen komitea, pastorit ja seurakuntien sielunhoitajat tuntevat paremmin ihmisoikeuksien raamatullisen pohjan, ”do no harm” -periaatteen, rauhan ja sovinnon teologian ja psykososiaalisen rauhanrakennuksen perustan työpajojen tuloksena. (RASO)

Kolumbian kirkon saama tunnustus työstään yhteiskunnassa on helpottanut kirkkoa tehtävässään toimia elävänä yhteisönä, joka on läsnä vaikeuksien keskellä. Kirkko on kouluttanut vastuunkantajia ja pappeja seurakuntien tehtäviin ja tukenut seurakuntien kehittämistä lähetys- ja diakoniatyössä, vahvistanut yhteisöjä kriisien keskellä ja toteuttanut rauhankasvatusta lapsille ja nuorille. Lisäksi se on edistänyt rauhanrakentamista, dialogia sekä psykososiaalisen tuen antamista apua tarvitseville yhteisöille ja ihmisille. Nuoret, naiset ja vammaiset ovat oppineet konfliktinratkaisutapoja, saaneet vertaistukea sekä apua oman toimeentulonsa kehittämiseksi. (KIT)

Venezuelassa haavoittuvassa asemassa olevat naiset, lapset ja perheet ovat saaneet psykososiaalista ryhmä- ja yksilötukea. (KIT)

Myanmarissa rauhanprosessi on keskeytynyt maassa tapahtuneen vallankaappauksen jälkeen. Lähetysseuran rauhanhankkeen tuki on kohdistunut konfliktin osapuolten (poliittiset puolueet, etniset aseelliset ryhmät, kansalaisyhteiskunta) tukemiseen demokratialiikkeen sisäisissä vuoropuheluissa, sillä maan asevoimien ja demokratialiikkeen väliselle dialogille ei nähdä mahdollisuuksia. Työllä on vahvistettu erityisesti vähemmistöjen valmiuksia neuvotella ja luoda yhteisymmärrystä. Hanke on lisäksi luonut epävirallisia yhteyksiä kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden välillä. Tärkeässä asemassa on lisäksi ollut humanitaaristen tarpeiden koordinaatio ja toteutus. (RASO)

Lisäksi Myanmarin rauhanhanke pyrkii tukemaan syrjittyjen etnisten ryhmien, naisten ja nuorten osallistamista päätöksentekoon. Hanke on vahvistanut heidän mahdollisuuksiaan osallistua tasavertaisesti ja aktiivisesti yhteiskunnalliseen toimintaan. Osallistaminen on ollut onnistunutta etenkin demokratialiikkeen sisällä käydyissä vuoropuheluissa kansalaisjärjestöjen, paikallisten poliittisten toimijoiden ja aseellisten ryhmien välillä. Hanke on tukenut naisten johtajakoulutuksia sekä aktiviteetteja, joissa on käsitelty sukupuoleen liittyviä haasteita. Työn tuloksena nais- ja nuorisajohtajien näkyvyys ja toimijuus on vahvistunut. (RASO)

Israelissa uskontojenvälisen dialogin kautta MECC-ICCI:n osallistujat omaksuivat asenteita ja menetelmiä, jotka tuovat yhteen ja vahvistavat pirstaloitunutta Palestiinalaisalueiden yhteiskuntaa. Tämä on tärkeää, koska Israelin Palestiinalaisalueiden yhteisö jakautuu usein varsin vahvasti mm. uskonnon mukaan. Interfaith Encounter Association järjesti myös uskontojenvälistä dialogia israelilaisten ja palestiinalaisten välillä säännöllisesti, mikä vahvistaa luottamusta näiden konfliktin osapuolten välillä. (KIT)

Jerusalemossa toimivan Rossing Centerin hankkeen kautta opettajia, lapsia ja nuoria tuetaan konfliktinratkaisutaidoissa. Hanke pyrkii sekä vahvistamaan myönteisiä asenteita konfliktin toista osapuolta kohtaan että hälventämään ennakkoluuloja. Tämä tapahtuu osaavien opettajien kautta, jotka fasilitoivat keskustelua luokkahuoneessa niin, että lapset ja nuoret voivat ilmaista ajatuksensa ja tunteensa rakentavasti. (KIT)

Syyriassa Lähetysseuran ja Common Space Initiativen rauhanhankkeessa korostuu vahvasti humanitaarisen kriisin, kehityksen ja rauhantyön päällekkäisyys. Hankkeessa tuettiin toimijoita, jotka huomioivat yhteisöt ja niiden tarpeet ja jotka voivat saada erilaiset yhteisöt ja verkostot toimimaan yhdessä. Työn keskiössä olivat erityisesti nuoret ja naiset. Hankkeessa tuettiin sekä naisten että nuorten ryhmien yhteistä työskentelyä ja jakamista heille tärkeissä teemoissa, kuten taloudellisessa toimeentulossa ja yrittäjyydessä, taloudellisessa toiminnassa, joka liittyy kulttuurituotteisiin ja -toimintoihin, sekä lehdistön roolissa. Tämä vahvisti ihmisten välistä luottamusta, oppimista ja yhteistyötä. (RASO)

Zimbabwe Lähetyseuran tukema Zimbabwen kirkkojen neuvosto (ZCC) on osallistanut kansallisen dialogiprosessin edistämisen kannalta olennaisia ryhmiä mukaan työhönsä. Tätä on tehty etenkin yhteistyössä Zimbabwen kristillisten kirkkokuntien kanssa (Zimbabwe Heads of Christian Denominations, ZHOCD). Naisten ja nuorten osallistumista vahvistettiin edelleen heihin keskittyvien ekumeenisten rakenteiden toiminnan kautta. (RASO)

Lähetyseura tuki ZCC:n käynnistämää työtä edistää ja tukea Gukurahundin kansanmurhan sovintoprosessia. Ensimmäistä kertaa maan hallitus on jollakin tavalla sitoutunut prosessiin, ja tämä avaa ovet myös muille toimijoille edistää asian käsittelyä. ZCC näkee, että kirkkoilla ja paikallisilla pastoreilla on nyt mahdollisuus vaikuttaa ja tukea prosessissa yhteisöjä ja perinteisiä johtajia, joihin ZCC on viime vuosina luonut suhteita ja kasvattanut luottamusta ja joilla on keskeinen rooli prosessissa. Perinteiset johtajat ovat myös pyytäneet kirkkojen tukea ja vierellä kulkemista. Hanketyön ohella Lähetyseura tuki ZCC:n ohjelmasuunnittelua heidän pyynnöstään. (RASO)

Etiopiassa järjestettiin yhdessä etiopialaisen rauhanrakentajakumppanin sekä Mekane Yesus -kirkon kanssa kolme tapahtumaa, joihin kutsuttiin rauhanrakentajia ja mielenterveys- ja psykososiaalisen tuen sektorien toimijoita. Tarkoituksena oli lisätä heidän osaamistaan mielen terveyden ja psykososiaalisen tuen integroimisessa rauhanrakennukseen. Osallistujiin kuului konfliktien kannalta olennaisia ryhmiä: uskonnollisia toimijoita, rauhanministeriön edustajia, kansallisen dialogin komission edustajia, kansalaisyhteiskuntatoimijoita, alueellisia sovinto-toimijoita, mielenterveyden ja psykososiaalisen tuen ammattilaisia mm. humanitaarisen työn ja kehitysyhteistyön parista. (RASO)

Lähetyseuran rauhantyön tiimi jatkoi perehtymistä vuoropuhelun fasilitoinnin työkaluihin sekä dialogiprosessien suunnitteluun kansainvälisen kouluttajan Catherine Barnsin johdolla. Menetelmiä testattiin ja jaettiin Lähetyseuran rauhantyötä tekevien kirkkokumppanien kanssa työpajassa huhtikuussa. (RASO)

Lisäksi vahvistettiin rauhantyön tiimin asiantuntijoiden osaamista paikallisen rauhanrakennuksen seurannan menetelmistä, kun Pamina Firchow esitteli Everyday Peace Indicators -menetelmää Lähetyseurassa. Rauhantyön vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä edistettiin myös teettämällä riippumaton arvio paikallisen rauhantyön vaikuttavuudesta sekä Lähetyseuran Myanmarissa ja Syyriassa tukemasta rauhantyöstä. (RASO)

Rauhantyö vaatii sitoutumista muutokseen

”Lähetysseura on yksi niistä harvoista järjestöistä, jotka todella kunnioittavat paikallisten päämääriä ja tapoja. Työn tärkein tehtävä on luoda toivoa ihmisiin ja olla läsnä. Ilman Lähetysseuraa emme pystyisi tekemään tätä”, kertoo Kolumbian luterilaisen kirkon pastori ja Lähetysseuran paikallinen rauhantyön asiantuntija John Hernandez.

”Mitä kauemmin olen ollut töissä tällä alalla, sitä varmempi olen, että evankeliumin toteuttaminen ei ole vain lähetystyötä ja kristinuskon levittämistä, vaan sitä toteutetaan teoin ja ihmisoi-keuksia puolustaen.”

Työ on keskittynyt konflikti- ja maaseutualueiden yhteisöjen vahvistamiseen. Etnisten ryhmien rooli on vahvistunut konfliktien ratkaisuprosesseissa. Etenkin naisten osallisuuden tukeminen on ollut keskeistä.

Katja Tynkkynen

Pastori John Hernandez tekee työmatkat Medellinistä maaseudulle maastoautolla, ratsastaen tai kävellen.

Uusi kehitysyhteistyöohjelma tuottaa tuloksia

Vuosi 2022 edusti Lähetysseurassa muutosvuotta. Strategia- ja ohjelmakausi päättyi vuoden lopussa. Samalla uusi kehitysyhteistyöohjelma alkoi alkuvuodesta. Pääsemme siksi raportoit-
maan jo uuden ohjelman tuloksia.

Kestävät yhteisöt: Ilmastomuutoksen ja katastrofien sietokyvyn vahvistaminen haavoittuvissa yhteisöissä

Katastrofiriskeihin varaudutaan kehitysyhteistyöhankkeissa monin tavoin. Esimerkiksi **Ko-
lumbiassa** paikallisjärjestöjen vahvistaminen, koulutus ja yhteisöpohjainen psykososiaalinen
tuki ovat voimaannuttaneet ihmisiä, ja he ovat saaneet välineitä, joilla vaikuttaa muutoksiin ja
kehitykseen. Yhteisöt ovat vahvistuneet konfliktinhallinnassa, ilmastokestävyydessä ja ympä-
ristötietoisuudessa. Naisten johtajuuden ja osallisuuden tukeminen on ollut keskeistä. Myös

Zimbabwessa ja **Mauritaniassa** on tehty yhteisöjen
varautumissuunnitelmia. (KYT) *

**21730 ihmistä sai apua katastrofeissa
vuonna 2022.**

Ilmastomuutos vaikuttaa kriittisesti yhteisöihin,
joissa tehdään kehitysyhteistyötä, ja on tärkeää löy-
tää ratkaisut paikallisesti ja osallistavasti. **Tansaniassa**
toimittiin 45 kohdekylässä, joissa kotitalouksia koulu-
tettiin ilmastokestävään maatalouteen sekä elintarvi-
ke- että rahakasvien viljelyssä. Lisäksi Tansaniassa yhe-

teisöt ovat alkaneet viherryttää maaperää uudelleen kaivamalla maahan puolikuun muotoisia
vesialtaita, jotka estävät pintamaan kulkeutumista pois ja samalla auttavat vettä imeytymään
maaperään tehokkaammin. Lopuksi vesialtaisiin lisätään siemeniä, jolloin ne toimivat myös
kasvatusaltaina. (KYT)

Nepalissa työ ilmastokestävien viljelymenetelmien takaamiseksi on lähtenyt hyvin käyntiin.
Hankkeissa on otettu uusia viljelytekniikoita käyttöön innokkaasti ensimmäisten koulutusten
jälkeen. Myös Zimbabwessa ilmastoviisaat viljelymenetelmät ovat tuottaneet tulosta, esimer-
kiksi kateviljely ja kompostointi ovat lisänneet peltojen tuottavuutta. Tuholaisten torjuntaan
käytetään luonnonmukaisia, kasveista tehtyjä torjunta-aineita Zimbabwen lisäksi myös **Se-
negalissa**. (KYT)

Etiopiassa usealla hankealueella ennallistetaan vesieroosion tuhoamia valuma-alueita eri me-
netelmin, jotta rinnemaasta saadaan jälleen tuottava ja viljelykelpoinen. Menetelmiin kuuluvat
erilaiset ojitukset ja puiden istuttaminen. Tansaniassa, Zimbabwessa ja Etiopiassa on valmis-
tettu puuta säästäviä liesiä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Mauritaniassa puolestaan on
otettu käyttöön aurinkokeittimiä. (KYT)

Kambodžassa kumppanit edistivät paikallista ruokaturvaa. Etiopiassa Habrun ja Legehi-
dan alueella naiset ovat muodostaneet itseapuryhmiä, joissa opitaan uusia taitoja. Ryhmät
tarjoavat myös mahdollisuuksia hankkia tuloja, mikä on parantanut naisten sosioekonomis-
ta asemaa. Senegalissa naisten perustamat puutarhat tuottavat erinomaista satoa, ja käytös-
sä on useita kestäviä viljelymenetelmiä ja keinoja monipuolistaa naisten elinkeinoja. Vam-
maisissa henkilöitä tuettiin Senegalissa muun muassa jakamalla heille kotieläimiä lisätulojen

* KYT = Kehitysyhteistyö.

hankkimiseksi. Zimbabwessa isoäitien ryhmät ovat alkaneet tarhata mehiläisiä, mikä on tuottanut heille lisätuloja. Osa ryhmistä tekee myös lisätulojen hankkimiseksi käsitoita, leipoo leipiä tai kasvattaa kotieläimiä. (KYT)

Inklusiivinen kestävä koulutus

Kambodžassa Ratanakirin maakunnassa Integral Cooperation Cambodia -järjestön hanke äidinkieleen perustuvan monikielisen opetus- ja oppimateriaalin tuottamisessa eteni. Uusia aloitteita suunniteltiin, muun muassa digitaalisen matematiikan opetusmateriaalia ja monikielisen opettajankoulutuksen kehittämistä yhdessä Kambodžan opetusministeriön opettajankoulutuskeskuksen kanssa Stung Treungissä. (KYT)

Maataloustöistä takaisin koulunpenkille

Kambodžan köyhimmillä alueilla Ratanakirissä suurin osa väestöstä kuuluu alkuperäiskansoihin, joiden yhteiskunnallinen asema on hyvin heikko. Alkuperäiskansat ovat perinteisesti jääneet virallisen koulutuksen ulkopuolelle, sillä suurin osa heistä ei ymmärrä virallista khmerin kieltä, jolla opetus järjestetään.

Lähetysseuran ja sen yhteistyöjärjestö ICC:n monikielisen opetuksen hanke on edennyt hyvin Ratanakirin alueella. Työn ansiosta yhä useampi lapsi ja nuori osaa lukea ja kirjoittaa omalla äidinkielellään. Muutoksella on selkeä vaikutus myös tulevaisuuden opintomenestykselle: niin lukion läpäisseiden kuin korkeakouluopintoihin jatkavien nuorten määrä on koko ajan kasvussa.

Anna Peltonen

Phieng (oikealla) istuu koulunsa keskeyttäneiden kavereidensa kanssa kyläaukealla kuorimassa kassavaa samalla, kun taustalla olevalla koululla vietetään välituntia.

Kolumbiassa uudessa äidinkieleen pohjautuvan opetuksen kehittämishankkeessa otettiin käyttöön opetussuunnitelma, joka pohjautuu alkuperäiskansan omaan taustaan, kulttuuriin ja kieleen. Kogi-kansan parissa valmennettiin johtajia ja opettajia oppimisen tukemisessa. Laadittiin uudet oppimateriaalit ja muokattiin jo olemassa olevaa koulumateriaalia äidinkielen ja omakulttuurisen koulutuksen tarpeisiin. Lisäksi vahvistettiin yhteisöjen lukutaitoa omalla äidinkielellä. Uutta koulutusmallia ollaan välittämässä myös muille alkuperäiskansoille, ja embera-alkuperäiskansan yhteisöissä sen käyttöönotto ja opettajien kouluttaminen on päässyt alkuun. Yhteistyötä on ulotettu aktiivisesti paitsi yhteisöjen johtajiin myös alueellisiin opetusviranomaisiin, ja heidät on saatu tukemaan uudistuksia. (KYT)

Myanmarissa käynnistyi yhteistyö uuden kumppanimme Eden Centre for Disabled Children, ECDC:n kanssa. Alkua hidasti Myanmarin vaikea turvallisuustilanne, jonka vuoksi kumppanin pääsy hankealueille läntiseen Myanmariin oli vaikeaa ja kaikki neuvottelut ja monitorointi jouduttiin tekemään etäyhteyksin. Yhteistyötä käynnistettiin myös toisen uuden kumppanin, Language and Social Development Organization, LSDO:n kanssa. Myanmarin vaikea tilanne hidasti työtä. (KYT)

Tansanian PITA-hankkeessa 31 Merun alueen toisen asteen koulun opettajaa koulutettiin osallistaviin sekä sukupuolinäkökulman huomioiviin opetusmenetelmiin ja kieltä tukevaan pedagogiikkaan. Elintarviketurva sekä maa- ja metsätalous sisällytettiin kaikkiin oppiaineisiin. Makumira-yliopiston luonnontieteiden opettajankoulutusta kehitettiin luonnontieteiden opettajapulan helpottamiseksi. (KYT)

Etiopian Mekane Yesus -kirkon sosiaali- ja kehitysyhteistyöosasto jatkoi työtään erinomaisin tuloksin kuulovammaisten lasten ja nuorten saamiseksi koulutuksen piiriin. Opettajankoulutus, vanhempien opetus viittomakielessä ja tietoisuuden lisääminen sekä kuulevien että kuulovammaisten henkilöiden parissa ulottuivat yhä laajemmalle alueelle. (KYT)

Vammaisten henkilöiden oikeudet

Vammaiset henkilöt kokevat kehittyvissä maissa yleisesti syrjintää ja jäävät usein yhteiskunnan ulkopuolelle. Koronaviruspandemian jälkivaikutusten, konfliktien ja ilmastonmuutoksen seurauksena vammaisten henkilöiden asema on aiempaakin haavoittuvampi. Kehitysyhteistyöohjelman yhtenä päätavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista lisäämällä tietoisuutta heidän oikeuksistaan vahvistamalla sekä heidän että heidän etujärjestöjensä kykyä oikeuksiensa puolustamiseen sekä lisäämällä oikeuksien toteutumisesta vastuussa olevien tahojen sitoutumista tehtävänsä. Vuonna 2022 Lähetysseuran kehitysyhteistyöohjelmassa oli vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisen edistämiseen kohdistettuja hankkeita Etiopiassa, Itä-Afrikan alueella, Kolumbiassa, Kambodžassa, Myanmarissa ja Nepalissa. Vuonna 2022 työ keskeytettiin ja lopetettiin Zimbabwea.

Etiopiassa Lähetysseura on edistänyt erityisesti kuurojen oikeutta inklusiiviseen opetukseen järjestämällä viittomakielen koulutusta opettajille, valmistamalla viittomakielen sanakirjan ja videon lukiolaisille ja järjestämällä täydennyskoulutusta ja perhekoulutusta kuuroille. Lähetysseura tuki myös vammaisjärjestöjä ja Etiopian ensimmäisen Viittomakielen tulkkien liiton perustamista. (KYT)

Tansaniassa vammaisjärjestö EDAN on edistänyt Selianin sairaalan seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien palveluiden inklusiivisuutta yhteistyökumppaniensa kanssa. Projekti on herättänyt kiinnostusta myös ministeriötasolla. Sairaala raportoi vammaisia asiakkaita olleen aiemmin vähän, mutta projektin käynnistyttyä määrä on kasvanut. Vuonna 2022 tehtiin esteettömyyden ja saavutettavuuden auditointi, jonka pohjalta työtä kehitetään tulevina vuosina. Sairaalan toiminta-alueella jaettiin myös ruoka-apua talouksille, joissa on vammaisia henkilöitä. Tämän tavoitteena oli sekä tukea haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia että lisätä tietoisuutta inklusiivisista seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluista. (KYT)

Kolumbiassa Araucan, Chocón ja Guaviaren maakunnissa asuvien miinaonnettomuuksissa vammautuneiden henkilöiden hyvinvointi on parantunut, ja he ovat saaneet psykososiaalista tukea, oikeusapua sekä vertaistukea. Erityisesti lapset ja nuoret sekä heidän perheensä ovat hankkeen tärkeitä hyödynsajia. Maaseutuyhteisöjen – erityisesti alkuperäiskansojen ja afrokolumbialaisten yhteisöjen – jäsenet ovat oppineet ja soveltavat turvallisia toimintatapoja onnettomuuksien välttämiseksi. Miinaonnettomuuksissa vammautuneiden omat etujärjestöt erityisesti Araucassa ovat vahvistuneet ja lisänneet vaikuttamistyön osaamistaan sekä antavat itsenäisesti miinaonnettomuuksia ehkäisevää koulutusta ja kokonaisvaltaista hoitoa kansallisen viranomaisen myöntämällä luvalla. Näin ollen työ Araucassa jatkuu myös ilman Luterilaisen maailmanliiton tukea ja läsnäoloa. (KYT)

Nepalissa on kolme psykososiaaliseen vammaisuuteen ja mielenterveyteen keskittyvää vammaishanketta. Esimerkiksi Koshishin vertaistukiryhmät aloittivat kesällä, ja jotkut ryhmän jäsenistä ovat jo voimaantuneet ja suunnitelleet, miten voisivat itse ajaa vammaisten henkilöiden asiaa. Joka tapauksessa työ on vasta alussa, ja osa ryhmäläisistä ei ole vielä ollut valmis ottamaan apua psykososiaaliseen vammaisuuteensa. CMC:n kouluhanke aloitti uusissa kouluissa, joissa työntekijät ovat kouluttaneet opettajia lapsiystävällisiin metodeihin sekä kuraattoriopettajaksi. CMC:n hanke siirtotyöläisten perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi on myös alkanut viime vuonna. Tämä on Lähetyseuralle uusi hanke. Ryhmät kokoontuvat ja kokevat tärkeäksi sen, että he löytävät vertaistukea muista siirtotyöläisten perheenjäsenistä. Tuloksia työstä voidaan odottaa vuonna 2023. (KYT)

Kambodžassa vammaisjärjestö Epic Arts on edistänyt vammaisten henkilöiden oikeutta koulutukseen tarjoamalla koulutusta eri ikäisille lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille lisäämällä tietoisuutta vammaisten henkilöiden oikeuksista sekä tekemällä vaikuttamistyötä. Epic Arts aloitti vahvemman inklusiivisen opetuksen fokusoinnin: se käynnisti vammaisille lapsille luokan paikalliseen kouluun ja työskenteli myös muiden paikallisten koulujen kanssa. Epic Artsin keskuksessa käynnistettiin lisäksi uusi ryhmä nuorille aikuisille. (KYT)

Tansanian valtio vaikuttui ja lähti mukaan Lähetysseuran hankkeeseen

Tansaniassa vammaiset naiset ja lapset kokevat valtaväestöä enemmän väkivaltaa, ja heistä on terveyspalveluiden piirissä vain murto-osa. Usein heidät kirjaimellisesti käännytetään sairaalan portilta pois.

Tansanian evankelis-luterilaisen kirkon omistamasta Selianin sairaalasta on tarkoitus tehdä malliesimerkki vammaisten ihmisten hoitamisesta. Tansanian terveysministeriö vaikutti Lähetysseuran tukemasta hankkeesta niin, että se rahoittaa koulutuksia vammaisystävällisten palveluiden varmistamiseksi.

Erick Adolph/ELCT

Tansanian evankelis-luterilaisen kirkon omistamasta Selianin sairaalasta on tarkoitus tehdä malliesimerkki vammaisten ihmisten hoitamisesta. Paikalla lanseeraustilaisuudessa kirkon johtava piispa Fredrick Shoo.

4 Työ kotimaassa

Keskeiset tavoitteet

Kotimaisen toiminnan tavoitteena on mahdollistaa kokonaisvaltainen lähetystyö ulkomailla sekä vahvistaa Lähetysseuraan kohdistuvaa luottamusta. Varainhankinnassa tavoittelemme seurakunnilta, yhteisöiltä ja yksityisiltä henkilöiltä saatujen kannatustulojen kasvua sekä pyrimme lisäämään työmme tukijoiden määrää.

Lähetysseuran kotimainen työ tukee seurakuntia niiden lähetystehtävän kehittämisessä ja toteuttamisessa. Tavoitteena on vahvistaa sekä seurakuntien että työmme yksityisten tukijoiden sitoutumista ja luottamusta Lähetysseuran työhön.

Seurakuntayhteydet ja varainhankinta

Seurakuntien kokoava toiminta alkoi hiljaisen kevään jälkeen vähitellen elpyä ja vierailut seurakunnissa palautua entiselle tasolle. Korona-aikana lisääntyneiden webinaarien avulla tavoitettiin tehokkaasti seurakunnan työntekijöitä, pidettiin yllä asiantuntijaverkostoja ja järjestettiin koulutusta seurakunnissa, kouluissa ja korkeakouluissa.

Korona-ajan vaikutuksia varainhankintaan seurattiin tarkasti. Seurakuntien vapaaehtoinen kannatus nousi koronavuosista mutta ei kuitenkaan palautunut samalle tasolle kuin ennen pandemiaa, sillä moni toiminta, kuten lähetyspiirit, myyjäiset ja tempaukset, loppui tai muutti muotoaan korona-aikana. Myös Venäjän hyökkäyssodan alkaminen ja sitä seurannut taloudellinen taantuma vaikuttivat seurakuntien talouteen ja ihmisten mahdollisuuksiin lahjoittaa. MobilePay, tekstiviestilahjoittaminen ja käteinen raha hakivat uutta paikkaansa lahjoittamisen tapoina.

Seurakuntalaisten suora tuki Lähetysseuralle nousi koronavuosina merkittävästi mutta laski seurakuntien toiminnan taas käynnistyttyä. Seurakuntien talousarvioavustusten kokonaissumma jatkoi laskuaan. Vaikka seurakuntien ja seurakuntayhtymien myöntämät avustukset pienenivät kokonaisuutena, 91 prosentilla Suomen evankelis-luterilaisista seurakunnista oli edelleen palvelusopimus Lähetysseuran kanssa. Ruotsinkielisistä seurakunnista sopimusseurakuntien osuus oli 97,8 prosenttia.

Yksityisten lahjoittajien kannatus jatkoi kasvuaan, ja kerta-, kuukausi- ja testamenttilahjoitusten määrä nousi suunnitellusti. Panostukset yksityiseen varainhankintaan ovat olleet kannattavia, ja niitä jatketaan edelleen vuonna 2023.

Kauneimpien Joululaulujen 50. juhlavuosi

Kauneimpien Joululaulujen juhluvuoden kunniaksi tuotettiin yhteistyössä Yleisradion kanssa Kauneimmat Joululaulut 50 vuotta -yhteislaulukonsertti. Konsertti esitettiin Yle1-kanavalla sekä joulupäivänä että tapaninpäivänä. Lisäksi se lähetettiin Radio Suomessa ja oli katsottavissa Yle Areenasta. Ohjelma keräsi poikkeuksellisen suuren yleisön, 857 113 katsojaa. De vackraste

julsångerna -konsertti Pedersören kirkosta Yle Fem -kanavalla ja Yle Areenassa keräsi yli 40 000 katsojaa. Töölön seurakunnan ja Tripla-kauppakeskuksen kanssa toteutettiin lisäksi Kauneimmat Joululaulut -elämys.

Seurakunnille tuotettiin Kauneimmat Joululaulut -vihkoja suomeksi ja ruotsiksi, ja muutaman vuoden tauon jälkeen julkaistiin myös uusi saamenkielinen vihko. Seurakuntien työntekijöitä koulutettiin webinaareissa, ja seurakuntapalvelut.fi-sivustolla oli tarjolla materiaalia tapahtumien järjestämisen tueksi. Erityisesti kanttoreita huomioitiin uusilla nuoteilla ja sovituksilla.

Seurakunnissa järjestettiin juhlavuonna jälleen Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksia, jotka ovat kävijämäärältään kirkon suosituimpia tapahtumia. Näiden tilaisuuksien kolehtituotot nousivat koronavuosista, mutta eivät kuitenkaan olleet samaa tasoa kuin ennen pandemiaa. Kauneimpien Joululaulujen kokonaistuotto oli vuonna 2022 yhteensä lähes 870 000 euroa.

Kauneimmat Joululaulut kaksinkertaisti keräystuloksensa juhlavuonna

Kauneimpien Joululaulujen 50 vuoden mittaista taivalta juhlittiin näyttävästi. Suomalaiset palasivat koronan jälkeen kirkkoihin laulamaan ja lahjoittivat heikossa asemassa eläville maailman lapsille lähes 870 000 euroa. Seurakunnissa nähdään avun tarve, ja kolehteja on kerätty niin perinteisesti kuin MobilePaylla ja tekstiviestein. Juhlavuoden ehdoton huipentuma oli Ylen kanavilla esitetty juhlakonsertti, jossa esiintyi joukko kotimaisia eturivin artisteja. Konserttia seurasi televisiosta ja Yle Areenasta lähes 900 000 ihmistä.

Lähetysseura tukee keräysvaroilla heikoimmassa asemassa olevia lapsia yli 20 maassa. Varoilla parannetaan muun muassa lasten ja äitien terveyttä, autetaan perheitä saamaan parempaa ravintoa ja puhdasta vettä sekä kehittämään toimeentulomahdollisuuksia. Vuoden 2022 kampanjan suojelija oli tasavallan presidentti Sauli Niinistö.

Heidi Tirri

Jore Marjaranta ja Ida Elina esiintyivät Temppeliaukion kirkossa Kauneimmat Joululaulut 50 vuotta -juhlakonsertissa.

Seurakuntavierailuja ja webinaareja

Kirkon työn ja seurakuntalaisuuden merkitys on kerätyn palautteen mukaan vahvistunut vierailujen, työpajojen ja yhteistyön kautta. Tapahtumat ja vierailut voitiin suurelta osin toteuttaa suunnitellusti. Vierailuja kirjattiin 294, mikä oli yli kolmanneksen enemmän kuin edellisellä vuonna. Ruotsinkielisistä seurakunnista onnistuttiin tavoittamaan 64 prosenttia. Vierailuja tekivät palvelupäälliköt, eri osastojen asiantuntijat ja Lähetysseuran johto sekä Lähetysseuran seniorit.

Monimuotoisemman seurakuntaelämän vahvistamisen tavoitetta ei vielä saavutettu, koska korona-aikana toimintakulttuurin muuttaminen seurakuntien kanssa vaikeutui. Näissäkin olosuhteissa seurakuntien perustoimintaa pystyttiin vahvistamaan ja globaalin kirkon työtä pidettiin monimuotoisesti esillä.

Seurakuntien työntekijöiden konsultointi lähetystyöhön liittyvissä asioissa sekä yhteinen suunnittelu ja ideointi lisääntyivät vuoden aikana. Ilmasto- ja ympäristöteemat kiinnostivat yhä useampia seurakuntia. Asiantuntijamme toteuttivat vierailuja ja työpajoja näihin teemoihin liittyen, ja ne liitettiin yhä vahvemmin kristilliseen uskoon ja kirkon tehtävään maailmassa. Hiippakuntien ja seurakuntayhtymien erilaiset teemapäivät olivat tärkeimpiä elämyksellisiä kohtaamisia seurakuntien kanssa. Ne lisäsivät ymmärrystä globaalista kirkosta ja kumppanuudesta, avasivat tämän päivän lähetystyötä ja innostivat työntekijöitä ottamaan työmme teemoja esiin omassa työssään. Ulkomaantyöntekijöiden sopimusvierailuilla pyrittiin edelleen tapaamaan laajasti seurakuntien työntekijöitä ja luottamushenkilöitä.

Kouluvierailuja oli erityisen paljon vuoden 2022 aikana. Kouluvierailuille pyydettiin sekä seurakunnista että suoraan kouluilta, ja niistä saatiin hyvää palautetta. Seurakuntien rippileirit ja 10-leirit toivoivat usein lähetystyön asiantuntijaa vieraakseen.

Sidosryhmien rinnalla

Sidosryhmäpalvelut-yksikön työ vastasi hyvin tavoitteeseen olla seurakuntien tukena. Eri-tyisesti kasvatuksen työalalla vuosi oli vilkas ja tuottelias, ja kasvatustyön ammattilaisiin pidettiin tiivistä yhteyttä säännöllisillä webinaareilla ja yhteistyöhankkeilla. Lähetysseura antoi panoksen kirkon yhteisiin asiakirjoihin tuottamalla globaaleja näkökulmia Lapsistrategian toteuttamisasiakirjaan ja Millenniaalien kirkko -dokumenttiin sekä Globaalit silmälasit -osiota kirkon Polku-toimintamalliin. Ulkoministeriön tuella aloitettiin globaalikasvatusprojekti Globaaliagentit. Katsomusaiheisia webinaareja pidettiin sekä opettajaksi opiskeleville että osana opettajien täydennyskoulutusta. Opettajia ja seurakuntia koulutettiin kouluyhteistyön kysymyksissä. Lasten ja nuorten keskuksen kanssa käynnistettiin prosessi rippikoulujen ja nuortenleirien yhdistämiseksi, ja kansainväliset rippikoulut käynnistetään järjestöjemme yhteistyönä vuonna 2024.

Rippikoulut, nuorten leirit ja nuorisotoiminta käynnistyivät, mutta toiminnan volyyymi jäi vielä koronaa edeltäneestä ajasta. Musiikkiryhmä Cuminan harjoitusleiri toteutui, ja kesäkiertue tavoitti yli tuhat ihmistä. Ruotsinkielisten seurakuntien Motion & Mission -toiminta jatkoi kasvuaan, koska sitä oli mahdollista toteuttaa ulkona ja matalalla kynnyksellä. Oulun Kirkkopäivät ja Lähetysjuhlat toteutuivat toukokuussa vuosi alkuperäistä suunnitelmaa myöhemmin. Ruotsinkieliset lähetysjuhlat järjestettiin Sipoossa. Vuodelle 2023 suunnitellut Kirkon juhlat Tampereella taas siirtyivät vuodelle eteenpäin jääkiekon MM-kilpailujen takia.

Pitkän tauon jälkeen päästiin viemään opintomatkalle Israeliin kahdeksan hengen ryhmä Helsingin seurakuntayhtymän luottamushenkilöitä ja työntekijöitä. Kehittämiskohteina olivat Tasaus-kampanja sekä Lähetysjuhlien uusi paikallinen konsepti vuodelle 2023. Myös vapaaehtoistyö kuten Lähde liikkeelle-, Felm Volunteer-, alumni- ja taidetoiminta sekä musiikkivideotuotannot tavoittivat eri ikäryhmiä ja nostivat lähetyksen ja globaalin kirkon sisältöjä monimuotoisesti esiin. Kaskinen-Simojoki-rahaston pääomaa pyritään kartuttamaan, jotta nuorille hengellisen musiikin tekijöille suunnattujen apurahojen määrä kasvaisi.

Suomen Lähetysseuran jäsenjärjestöt:

Akaan Lähetysyhdistys ry, Bergvikin säätiö, Eurajoen kristillisen opiston kannatusyhdistys ry, Evankelinen lähetysyhdistys – ELY ry, Förbundet Kyrkans Ungdom rf, Helsingin Raamattukoulusäätiö, Herättäjä-Yhdistys ry, Ilmajoen Lähetysyhdistys ry, Kansan Raamattuseuran Säätiö, Karis Missionsförening rf, Kuurojen Lähetys ry, Laajasalon opiston säätiö, Lasten ja nuorten keskus ry, Lähetysyhdistys Betel ry, Martinus-säätiö (eronnut 9.2.2022), Opettajien Lähetysliitto ry, Opiskelijoiden Lähetysliitto ry, Suomen Liikemiesten Lähetysliitto ry, Suomen Raamattuopiston Säätiö ja Uusheräyksen Keskusliitto ry.

Viestintä ja kustannustoiminta

Lähetysseuran viestinnän osalta vuosi 2022 oli näkyvyydeltään erinomainen, erityisesti Kauden Joululaulujen juhluvuoden, ison Nenäpäivä-näkyvyyden, paljon huomiota saaneen vaikuttajayhteistyön ja kehitysyhteistyöhön liittyvien mainoskampanjoiden ansiosta. Myös Lähetysseuran verkkosivujen kävijämäärä kasvoi ja tavoitavuus sosiaalisessa mediassa parani selvästi, vaikka näkyvyys paperilehdissä vähenikin.

Lähetysseura mainittiin mediassa kaikkiaan 1 320 kertaa. Edellisenä vuonna Lähetysseuran mediaosumia oli yli 1 600, eli mediaosumien määrä laski selvästi. Näkyvyys laski erityisesti näköislehdissä, mutta nousi hitusen verkkolehdistä. Paperi- eli näköislehdissä Lähetysseura mainittiin 996 kertaa (1 285 mediaosumaa vuonna 2021). Näköislehtien osalta suurin osa mediaosumista tulee seurakunnallisista ilmoituksista, ja osin laskun taustalla ovat myös mediaseurannan tekniset syyt. Verkkolehdistä eli digitaalisen median artikkeleissa Lähetysseura mainittiin 324 kertaa (320 mediaosumaa vuonna 2021). Todellisuudessa mediaosumien määrä on suurempi, sillä radio- ja tv-näkyvyys ei ole mukana Meltwaterin mediaseurantapalvelussa.

Vuoden tavoittavimmat mediaosumat liittyivät Ylen kanssa yhteistyössä tuotettuun Kauden Joululaulut -juhlakonserttiin, Nenäpäivään, Ukrainan sodan alkamisen jumalanpalvelukseen, Ylen aamuhartauksiin, MOT:n testamenttihankintaa kyseenalaistavaan juttuun, Tansaniassa vierailleen Laura Malmivaaran valokuvanäyttelyyn, Nepalissa vierailleen Pippa Laukan haastatteluihin ja entisten lähetysseuralaisten nekrologeihin. Aikakauslehtien puolella Lähetysseura oli esillä mm. ET-lehdessä, Kodin Kuvalehdessä, Anna-lehdessä ja Askelessa mm. Leena Piiraisen, Mikko Pyhtilän, Juha Vallan, Riina Isotalon ja Tero Huvien haastattelujen kautta. Ylen Nenäpäivässä tutustuttiin kolmen insertin kautta Lähetysseuran kehitysyhteistyöhön Kambodžassa.

Uutismediassa Lähetyseura keräsi näkyvyyttä ulkomaan uutisoinnissa asiantuntijaroolissa sekä avustusjärjestönä. Muutamia kymmeniä mainintoja kokonaisuudesta liittyi Ukrainaan, joissa Lähetyseura mainittiin usein muiden toimijoiden yhteydessä. Kotimaassa erilaisiin tapahtumiin liittyvät maininnat olivat yleisiä. Eniten mainintoja syntyi marras- ja joulukuussa, jolloin lehdistä kirjoitettiin esimerkiksi Kauneimmat Joululaulut -juhluvuodesta ja -tilaisuuksista.

Näkyvyyden sävyanalyysin osalta vuosi oli Lähetyseuralle suosiollinen: myönteistä julkisuutta oli 13 prosenttia ja neutraalia 87 prosenttia. Lähetyseura oli esillä eri yhteyksissä kansainvälisen toiminnan kautta sekä avustustoiminnan vuoksi kuin myös luotettavana asiantuntijaorganisaationa. Vain kaksi mediaosumaa voitiin luokitella negatiiviseksi: toinen osuma tuli Ylen MOT:n artikkelista, jossa käsiteltiin suomalaisten järjestöjen saamia testamenttilahjoituksia ja toinen Kotimaan artikkelista, jossa kerrottiin lähetystyön kannatuksen laskeneen.

Lähetyseuran verkkosivujen kävijämäärä kasvoi selvästi edellisestä vuodesta (211 896 käyntiä / edellisenä vuonna 181 550). Mukaan on laskettu käynnit Lähetyseuran suomen-, ruotsin- ja englanninkielisillä verkkosivuilla. Verkkosivuille tuotettiin vuoden aikana 267 suomenkielistä, 67 ruotsinkielistä ja 4 englanninkielistä uutista, artikkelia ja blogitekstiä. Kolme luetuinta artikkelia tavoittivat yhteensä verkossa vajaat 10 000 lukijaa (Hanna Oja-Nisulan kokemukset Tansaniasta, uutinen Satu Kantolan kuolemasta ja lapsiavioliitot Tansaniassa).

Keväällä 2022 Lähetyseura oli mukana Taloustutkimuksen toteuttamassa Hyväntekeväisyyskyselyssä, jossa todettiin, että Lähetyseuran tunnettuus on säilynyt hyvällä tasolla (73 prosenttia vastaajista) ja Lähetyseuran vahvuuksina nähtiin erityisesti luotettavuus ja asiantuntevuus, mutta samaan aikaan Lähetyseuraa pidettiin vanhanaikaisena toimijana, kuten muitakin kirkollisia toimijoita.

Sosiaalisessa mediassa tavoitettiin hyvin ihmisiä

Sosiaalisen median kanavista suurin seuraajamäärä Lähetyseuralle on Facebookissa. Vuoden aikana Facebook-sivulle tehtiin yhteensä 770 julkaisua (edellisenä vuonna 573), joiden yhteenlaskettu kokonaistavoittavuus oli reilut 6,1 miljoonaa ihmistä (noin 3,5 miljoonaa). Päivittäinen kokonaistavoittavuus oli keskimäärin 16 708 (9 585), ja julkaisut sitoutuivat keskimäärin 1 230 ihmistä päivässä (650).

Facebook-sivut saivat yli tuhat uutta seuraajaa vuoden aikana, ja seuraajamäärä oli vuoden loppuun mennessä 15 235. Ruotsinkielisillä sivuilla seuraajia oli 1 781. Sisällöntuotanto Instagramissa ja Twitterissä oli aktiivista, mutta tavoittavuudet pysyivät suhteellisen pieninä verrattuna Facebookin suosioon. Positiivista kehitystä on kuitenkin nähtävissä, sillä Instagramissa tavoittavuus parani vuoden loppua kohden ja seuraajamäärät olivat sekä Instagramissa että Twitterissä kasvussa.

Vuonna 2022 jatkettiin suorana Facebookissa lähetettävien Virtuaalisten kirkkokahvien järjestämistä. Kahvien tavoitteena on kertoa Lähetyseuran työstä tukijoille ja työstä kiinnostuneille. Vuoden aikana järjestettiin yhdeksät kirkkokahvit, joilla esiintyi 14 Lähetyseuran työntekijää ja yksi vapaaehtoinen. Kirkkokahvit tavoittivat kokonaisuudessaan noin 80 000 ihmistä.

Vuoden aikana tuotettiin aikaisempaa enemmän hengellistä sisältöä, esimerkiksi suosittuja raamatunlausejulkaisuja sekä kirkkovuoteen ja hengelliseen pohdintaan liittyviä viikoittaisia julkaisuja somessa. Hengelliseen elämään liittyvät julkaisut olivat sosiaalisen median kanavissa suosituimpia ja eniten reaktioita saaneita postauksia. Suunnitellun animaation työstäminen modernista lähetystyöstä aloitettiin vuoden lopulla, mutta sairauslomista johtuen sen julkaisu siirtyi vuoden 2023 puolelle.

Yhteistyö kirkollisten medioiden kanssa jatkui ja mm. Kirkko maailmalla -podcastsarja sai jatkoa Radio Deillä. Podcastit julkaistiin radio-ohjelmoina Radio Deillä joka sunnuntai ja verkossa SoundCloudissa, Spotifyssa, Apple Podcasteissa ja Podtailissa. Vuoden aikana julkaistiin 56 uutta jaksoa, jotka saivat yhteensä verkossa yli 12 000 kuuntelukertaa. Radiotaajuuksien puolella Radio Dei tavoittaa viikossa noin 133 000 kuuntelijaa.

Kehitysviestinnässä ilmastokriisin vaikutukset esillä

Kehitysyhteistyötä tehtiin suomalaisille tutuksi mm. vaikuttajayhteistyön kautta, kun lääkäri Pippa Laukka tutustui Nepalissa Lähetysseuran kehitysyhteistyöhön ja piti aiheesta sosiaalisessa mediassaan matkapäiväkirjaa, kirjoitti kolumneja, antoi haastatteluja Lähetysseuran kanaviin, verkkoon, Lähetysseuran kanaviin ja medialle. Pipan matkasta tekivät juttua mm. Keski-suomalainen, Ilta-Sanomat, Seiska ja MTV3:n Huomenta Suomi. Kehitysyhteistyöohjelmaan liittyvässä viestinnässä Laukka nosti esiin ilmastokriisin vaikutukset syrjäisessä Länsi-Nepalissa. Hän korosti Lähetysseuran kumppanilähtöistä toimintatapaa ja paikallisten asiantuntijoiden ja ihmisten roolia työssä. Vaikuttajamatkalta tehtyjen viestintäsisältöjen ja medianäkyvyyden kautta on saavutettu sellaisia ihmisiä, joista suuri osa ei todennäköisesti törmäisi aiheeseen muuten ja pelkästään Laukan somekanavien kautta tavoitettiin noin 60 000 ihmistä. Yhteistyön kautta kerrottiin suomalaisille, mitä nykyaikainen, paikallisten osaamiseen nojautuva kehitysyhteistyö on. Samoin on viestitty kehitysyhteistyön tuloksellisuudesta – aiheesta, jota monesti julkisuudessa kyseenalaistetaan.

Lähetysseura julkaisi ensimmäisenä suomalaisjärjestönä 360-kuviin ja videoihin perustuvan internet-selaimella toimivan pelin. Pelin kautta suomalaiset voivat tutustua tansanialaisen maanviljelijäperheen elämään ja oppia kehitysongelmista ja kehitysyhteistyön niihin kehittämistä ratkaisuihin. Loppuvuonna julkaistua peliä on pelattu jo yli 2 700 kertaa.

Lähetysseura kutsui suomalaisen ja nepalilaisen maanviljelijän, etiopialaisen ja suomalaisen vammaisasiantuntijan sekä kolumbialaisen ja suomalaisen alkuperäiskansaan kuuluvan ihmisen keskustelemaan videopuhelun välityksellä. Keskusteluista tehtiin sosiaaliseen mediaan videoita, jotka tuovat esiin kehitysyhteistyön merkitystä ja niillä tavoitettiin yli 260 000 ihmistä.

Kehitysyhteistyön tuloksellisuus sekä kehitysyhteistyön merkitys ilmastokriisin vaikutuksiin sopeutumisessa näkyivät myös Lähetysseuran televisiomainonnassa MTV3-kanavalla. Kampanja tavoitti yli 2,5 miljoonaa 35–64-vuotiasta ihmistä.

Osana kehitysviestinnän tuloksellisuuden mittaamista Lähetysseura teki viestinnän seurauksille kyselytutkimuksen kehitysviestinnästä. Kyselyyn vastasi yli 800 ihmistä, ja sen tulokset osoittivat, että Lähetysseuran viestinnän seuraajat pitivät kehitysyhteistyötä tärkeänä ja tuloksellisena. Lähetysseuran viestintää seuraavien asenteet ja käsitykset kehitysyhteistyöstä olivat selvästi myönteisempiä ja arvostavampia kuin ulkoministeriön vastaavassa, laajemmin suomalaisten asenteita kartoittavassa Taloustutkimuksen vuosittaiskyselyssä.

Kustannustoimi paransi tulostaan

Suomen Lähetyseuran kustannustoimi julkaisi neljä uutta kirjaa vuonna 2022. Suurin huomio kohdistui **Tero Huvin** kirjaan *Rikkirevitty*, johon sisältyi myös itsemurhan tehneiden läheisten vertaistukijärjestö Surunauha ry:n toiminnanjohtaja Riika Hagman-Kiurun kirjoittama artikkeli. Kirja sai näkyvyyttä Helsingin kirjamessuilla lokakuussa, jolloin järjestettiin paneelikeskustelu itsemurhasta ja niiden vaikutuksesta perheenjäseniin. Keskusteluun osallistui Tero Huvin lisäksi Riika Hagman-Kiuru sekä psykologi Frans Horneman Mieli ry:stä.

Leena Piiraisen kirja *Jumalan puhetta luostarin hiljaisuudessa* ilmestyi toukokuussa. Kirja pohjautuu Piiraisen päiväkirjamerkintöihin ajalta, jonka hän vietti pienessä karmeliittaluostarissa Pohjois-Espanjassa ja pohti mitä luostarin rukoukseen ja hiljaisuuteen pohjaava elämäntapa voi antaa luterilaisille.

Kirjastonhoitaja **Saara-Maria Kajavan** kirjoittama lastenkirja *Franciscuksen laulu* ilmestyi lokakuussa, ja Lähetyseuran pitkäaikaisen työntekijän **Olli Pitkäsen** omaelämäkerrallinen kirja *Lumi ja savanni – Kuiskauksia maailman kujilta* ilmestyi marraskuussa.

Lähetyssanomat ilmestyi kahdeksan kertaa vuonna 2022. Vuoden viimeinen numero oli samalla joululehti *Tulkoon Joul*. Joululehden lisäpainosta (n. 2 000 kpl) myytiin irtotukunumeroina seurakunnille ja yksityishenkilöille.

Näiden julkaisujen lisäksi julkaistiin myös *Adventtikalenteri* sekä joulukortteja ja muita postikortteja. Yhteistyössä Lähetyseuran varainhankinnan kanssa tuotettiin *Usko, toivo, rakkaus* -heijastin, jota myytiin erityisesti Kauneimmat Joululaulut -kampanjan yhteydessä. Puolet tuotosta osoitettiin Lähetyseuran työlle maailman lasten hyväksi. Heijastimet myydään jatkossakin lasten hyväksi Lähetyseuran Basaarista.

Kustannustoimen myynti kasvoi joka tuoteryhmässä edelliseen vuoteen verrattuna. Lähetyssanomien myynti laski jonkin verran, mutta se ylittää kuitenkin vielä reippaasti tuotantokulut. Kustannustoimen kokonaistulos parani noin 10 000 eurolla edellisvuoteen verrattuna mutta oli vieläkin aavistuksen miinuksella.

5 Hallinto

Toiminnanjohtajan päätöksenteon tukena toimivan johtoryhmän kokoonpanossa tuli muutos, kun seurakuntayhteyksien ja varainhankinnan osaston johtaja, varatoiminnanjohtaja Satu Kantola jäi eläkkeelle 1.3.2022, ja hänen seuraajansa Karoliina Nivari aloitti kesäkuussa 2022. Varatoiminnanjohtajaa ei valittu, vaan toiminnanjohtajan poissa ollessa tehtävää hoitaa virkaiältään vanhin johtoryhmän jäsen.

Järjestöhallinto

Lähetysseuran vuosikokous pidettiin Lähetysjuhlien yhteydessä Oulussa Rauhanyhdistyksen tiloissa 21.5.2022. Kokoukseen osallistui yhteensä 252 kokousedustajaa, joista 239 seurakuntien edustajia, 6 muiden yhteisöjäsenien edustajia ja 7 henkilöjäsentä.

Vuosikokous vahvisti Lähetysseuralle uuden strategian vuosille 2023–2028.

Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä kaikki valittiin uudelleen:

- hallintojohtaja **Sari Anetjärvi**, Espoon hiippakunta
- talousjohtamisen erityisasiantuntija **Juha Nivala**, Oulun hiippakunta
- tuomiorovasti **Jussi Peräaho**, Lapuan hiippakunta
- viestintäpäällikkö **Sakari Vanhanen**, Tampereen hiippakunta.

Hallituksessa jatkoivat:

- KTT, talouspäällikkö **Kristiina Elenius**, Helsingin hiippakunta
- hiippakuntas sihteeri **Heidi Juslin-Sandin**, Porvoon hiippakunta
- kirkkoherra **Juhana Markkula**, Turun arkkihiippakunta
- lasten ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäri **Pirjo Ojala**, Kuopion hiippakunta
- kirkkoherra **Jukka Pakarinen**, Helsingin hiippakunta
- piispa emeritus **Simo Peura**, Lapuan hiippakunta
- kirkkoherra **Tiina Reinikainen**, Kuopion hiippakunta
- projektihankintapäällikkö **Simo Suutari**, Mikkelin hiippakunta.

Hallituksen puheenjohtajana jatkoi piispa Simo Peura ja varapuheenjohtajaksi valittiin hallintojohtaja Sari Anetjärvi.

Hallitus kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa.

Seuraavalle toimikaudelle valittiin päävastuullisiksi tilintarkastajiksi KHT Kirsi Aromäki ja KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä vastuullisena toimii KHT Annemari Luukkonen. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT Jyri Salokuuri ja KHT Kati Kumpulainen.

Aikaisempien vuosien tapaan vuosikokous valtuutti hiippakuntien edustajista ja muita yhteisöjäseniä edustavasta jäsenestä koostuvan vaalitoimikunnan valmistelemaan seuraavaan vuosikokoukseen hallituksen jäsenten vaalia koskevan esityksen. Toimikunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Toimikunnat

Hallitus perusti kaksi toimikuntaa: hallinnon ja talouden johtosäännön uudistustoimikunnan sekä henkilöstöpoliittisten periaatteiden ja työsuhteen yleisten ehtojen uudistustoimikunnan.

Johtosääntöä tarkastelemaan toimikuntaan nimettiin hallituksesta Juha Nivala, joka toimii puheenjohtajana, ja Sari Anetjärvi, sekä lisäksi toiminnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, talouspäällikkö ja ulkomaanosaston apulaisjohtaja. Toimikunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja toimivaa johtoa yhdistyksen järjestöhallintoon sekä hyvään hallintoon liittyvien asioiden suunnittelussa, seurannassa sekä näiden kehittämisessä. Työskentelyn tuloksena syntyy Hallinnon ja talouden johtosäännön revisioesitys hallituksen hyväksyttäväksi.

Henkilöstöpoliittisia periaatteita tarkastelemaan toimikuntaan nimettiin hallituksesta Sari Anetjärvi ja Jussi Peräaho sekä toiminnanjohtaja, ulkomaanosaston apulaisjohtaja, henkilöstöpäällikkö ja hallinto- ja talousjohtaja, joka toimi puheenjohtajana. Toimikunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja toimivaa johtoa henkilöstöpoliittisten periaatteiden sekä työsuhteen yleisiin ehtoihin liittyvien asioiden suunnittelussa, seurannassa sekä näiden kehittämisessä.

6 Henkilöstö

Lähetysseura on Palvelualojen työnantajien eli Paltan jäsen, ja yhteistoimintaneuvottelukuntaan nimetty työnantajan edustaja toimii työehtosopimusneuvotteluissa Paltan taustaryhmässä. Näin työelämän käytännöt ja todellisuus pyritään huomioimaan neuvotteluissa paremmin. Neuvottelut Kristillisiä järjestöjä koskevasta työehtosopimuksesta aloitettiin loppuvuodesta 2021, ja uusi työehtosopimus saatiin neuvoteltua ja sen kausi alkoi 4.2.2022. Loppuvuodesta 2022 työntekijäliitot irtisanoivat sopimuksen ja uudet neuvottelut käynnistyivät jälleen. Uusi sopimus saatiin ajalle 31.1.2023–31.1.2025.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Vuonna 2022 rekrytointiprosesseja oli kotimaan- ja ulkomaantyössä yhteensä 63 (45 vuonna 2021). Täyttämättä jäi 3 (5) tehtävää. Hakijoita oli kaiken kaikkiaan 473 (261). Naisten ja miesten välinen ero hakijoissa tasaantui vuoteen 2021 verrattuna: kotimaan tehtäviin hakeneista 53 prosenttia (73 %) ja ulkomaantyöhön hakeneista 58 prosenttia (65 %) oli naisia. Tehtäviin valituista 49 (28) oli naisia ja 14 (12) miehiä.

Työssä olevien työntekijöiden määrä vuoden lopussa oli 177 (169 vuonna 2021). Näistä 67 (67) oli ulkomaantyötä tekeviä työntekijöitä, joista 17 teki työtä määräaikaaisesti kotimaasta käsin. Syitä kotimaan työskentelylle olivat mm. ulkomaantyöntekijöiden pakolliset kotimaan ns. Kela-jaksot, ja myös koronapandemia oli vielä alkuvuodesta esteenä työalueille lähtemiselle.

Voimassa olevia työsuhteita Lähetysseurassa oli yhteensä 185 (177) sisältäen myös erilaisilla vapailla olevat työntekijät. Toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita näistä oli 78 prosenttia (82 %). Ulkomaantyösuhteiden osuus näistä oli 32 prosenttia (34 %). Määräaikaisissa työsuhteissa olleista 40 (31) työntekijästä 26 (17) oli ulkomaantyöntekijöitä.

Lähetysseuran koko henkilöstöstä 75 (74) prosenttia oli naisia. Työntekijöiden keski-ikä oli vuoden 2022 lopussa hieman yli 47 (47) vuotta. Henkilöstön koulutustaso on asiantuntijaorganisaatiossa korkea ja jakauma samansuuntainen sekä ulkomaan että kotimaan tehtävissä toimivilla. Ulkomaantyössä naisten osuus oli 69 prosenttia (67 %) ja kotimaantyössä 79 prosenttia (78 %).

Lukumäärällisesti suurin osa Lähetysseuran työntekijöistä sijoittuu ikäluokkaan 35–44-vuotiaat. Eläkkeelle Lähetysseurasta siirryttiin vuonna 2022 keskimäärin 66 vuoden iässä (64,5 vuotta), mikä on keskimääräistä korkeampi. Päättäneitä työsuhteita oli 34 (60).

Henkilöstön ja työyhteisön kehittäminen

Alkuvuodesta henkilöstölle teetettiin työhyvinvointia mittaava Työterveyslaitoksen *Parempi Työelämä* -kysely täydennettynä avoimilla lisäkysymyksillä, joilla haluttiin tarkentaa edellisenä vuonna toteutettujen yhteistoimintaneuvotteluiden ja organisaatiomuutosprosessien vaikutuksia. Kaikkia koskettavia kehittämistarpeita nähtiin mm. jaksamisen tukemisessa ja stressin hallinnassa. Lisäksi kehittämistä on toimenkuvien selkeyttämisessä ja työmäärän jakautumisessa sekä osastojen ja yksiköiden välisen yhteistyön parantamisessa.

Koulutukseen käytettiin yhteensä noin 26 400 euroa (vuonna 2021 yht. n. 29 300 euroa). Koulutuksiin saatiin myös ulkopuolista taloudellista tukea. Suurin euromääräinen tuki tulee Työllisyysrahastosta, josta saatiin 4 480 € koulutustukea (vuonna 2021 tuki oli 6 155 €).

Kirkollista ja missiologista osaamista vahvistettiin kansainvälisen työn erityiskoulutuksella, joka toteutetaan yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa. Koulutuksen aloitti 13 uutta ulkomaantyöntekijää (vuonna 2021 aloitti 11). Viisi uutta ulkomaantyöntekijää siunattiin tammikuussa Helsingissä Paavalin seurakunnassa ja kahdeksan lähetysjuhalla 2022 Oulussa (vuonna 2021 siunattiin kolme).

Teologista osaamista vahvistettiin Lähetyseuran vuosittaisen teologisen symposiumin lisäksi järjestämällä teologisia uutistunteja kuukausittain. Temaattisia koulutuksia järjestettiin rauhan ja sovinnon työstä, kirkko ja teologia -teemasta, johtajuudesta monikulttuurisessa työyhteisössä, ilmastonmuutoksesta ja lasten oikeuksista ja -suojelusta.

Lisäksi kaikille ulkomaantyöntekijöille sekä muille työalueille matkustaville työntekijöille annettiin turvallisuuskoulutusta. Koko henkilökuntaa koulutettiin mm. uudesta matkalaskujärjestelmästä, hankehallintajärjestelmästä, Teams-kokousjärjestelmästä, sisällöntuotannosta eri alustoihin, viestinnästä ja tietoturvasta.

Koko organisaation käyttöön tarkoitetun Oppimisportaalin sisältöjä hyödynnettiin erityisesti uusien työntekijöiden perehdytyksen tukena. Oppimisportaalin sisällöntuottajille järjestettiin koulutus työkalun uudesta versiosta, joka otettiin käyttöön syksyllä. Portaalin kehittäminen sisäisen koulutuksen ja perehdytyksen kanavana jatkuu. Uudet työntekijät perehdytetään yhteisen perehdyttämisohjelman avulla muun muassa organisaation toimintaan, työehtoihin ja hallintoon. Johtamisen tueksi on Lähetyseuran Oppimisportaalissa omaa sisältöä työkykyjohtamisesta ja suunnittelu- ja kehityskeskusteluiden käymisestä.

Diakonissalaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa järjestettyihin sovinnon teemapajoihin osallistui useita työntekijöitämme niin työalueilta kuin kotimaasta. Lähetyseura oli keväällä yhdessä Joensuun yliopiston kanssa järjestämässä teologista etäluentosarjaa Kristinuskon muuttuvat kasvot, jonka useat luennoitsijat olivat asiantuntijoitamme. Syksyllä järjestettiin yhteistyössä Helsingin diakonissalaitoksen kanssa ilmastoaiheinen Kristityt kestävän tulevaisuuden rakentajina -seminaari, jossa myös oli asiantuntijoidemme panos merkittävä.

Maan päivänä (*Earth Day*) Lähetyseuran ympäristötyöryhmä järjesti koko henkilökunnalle avoimen online-tilaisuuden, jossa johdatettiin ekoteologiaan sekä kuultiin Mikko Kurenlahden luento aiheesta kuluttajuus, ympäristökriisi ja merkityksellisen elämän kaipuu.

Syksyllä koulutettiin kaikki kehitysyhteistyön kumppanit ja Lähetyseuran oma henkilöstö ilmasto-resilienssin ja vähäpäästöisen kehityksen teemoista.

7 Kehittämistoiminta ja tukipalvelut

Lähetysseura teetti syksyllä 2022 ulkoisen selvityksen järjestön pakoteseurantakäytäntöjen ja riskienhallinnan kehittämisen tueksi. Selvityksessä käytiin läpi mm. kansainvälistä pakotelaainsäädäntökehystä sekä Suomen kansallista lainsäädäntöä ja niiden vaikutusta kansalaisjärjestöjen kansainväliseen työhön. Riskienhallintasuunnitelmassa on tarkoituksena antaa suosituksia siitä, miten Lähetysseura voi varmistaa, ettei terrorismin vastaisia ja pakotteita koskevia määräyksiä rikota.

Lähetysseurassa on tarkoitus ottaa käyttöön ajantasainen, läpinäkyvä ja tutkimukseen perustuva hiilikirjanpito hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Kehittämistyö aloitettiin vuonna 2022 osana Lähetysseuran strategiaproessia ja osana uuden kirkon ympäristödiplomin hakuproessia. Se jatkuu strategiakauden ajan siten, että malli on valmis strategiakauden lopussa. Kestävien metsityshankkeiden lisäksi päästövähennyksiä saavutetaan muuttamalla Lähetysseuran sijoitusportfolio kestäväksi vaikuttavuussijoittamisen kautta ja/tai hankimme negatiivisia päästöjä ulkopuolisilta toimijoilta.

Taloudenhallinnan kehittämishanke TALHA käynnistettiin keväällä aloittamalla vaatimusmäärittely uudelle budjetointijärjestelmälle. Syksyn aikana toteutetun kilpailutuksen jälkeen käyttöönottoprojekti käynnistyi budjettijärjestelmän osalta. Tavoitteena on tehdä vuoden 2024 budjetti uudella järjestelmällä syksyn 2023 aikana.

Vuoden 2022 aikana tehtiin kehittämistoimenpiteitä tietoarkkitehtuurin osalta. Tietorakenne määriteltiin vastaamaan uuden strategian tarpeita.

Organisaation ICT-asiat on nyt keskitetty uudelle sivustolle. ICT-palvelut-sivustolla on hyödynnetty automaatioita tiedonsiirrossa erilaisten lomakkeiden hyväksyntäketjuissa ja tiedonannoissa. Sivustolle toteutettiin virtuaalitoimisto, jossa on saatavilla esimerkiksi kokoushuoneiden laitekohtaiset ohjeet. ICT-palvelut hyödyntää ohjelmistorobotiikkaa muun muassa laiteasennuksissa ja pääsynhallinnan prosesseissa.

Tietoturvan tasoa parannettiin varmistuspalveluilla ja pääsynhallintaan liittyvillä toimenpiteillä. Varauduimme myös mahdollisiin sähkökatkoksiin päivittämällä varautumissuunnitelman.

8 Talous

Koronan vaikutukset Lähetyseuran talouteen

Lähetyseuran tilikauden tulos oli 2,3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suuri alijäämä selittyy sijoitustuottojen realisoimattomasta arvonalennuksesta, vuodelta 2021 siirtyneistä saaduista ennakosta sekä rahastokirjauksista. Lähetyseuran omavaraisuusaste pysyi lähes samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Korona-ajalla on ollut vaikutusta Lähetyseuran kolehteihin, eikä seurakuntien vapaaehtoinen kannatus ole palautunut entiselle tasolle. Se näkyy muun muassa siinä, että seurakuntien tapahtumat ja vapaaehtoisille tarjottavat tilat ja toimintamahdollisuudet ovat vähentyneet.

Rahalaitosten noudattamat kiristyneet pakotekäytännöt ovat vaikeuttaneet Lähetyseuran hankemaksatusten perillemenoa ja hankkeiden aloittamista. Kansainvälisen rahaliikenteen lisääntynyt valvonta on vaikuttanut ulkomaanmaksuihin.

Kannatustuottojen osalta tulos oli parempi kuin vuonna 2021, yhteensä 16,8 milj. euroa. Tuotot kokonaisuudessaan alittivat kuitenkin vuoden 2021 tuotot 2,1 miljoonalla eurolla. Menobudjetti pysyi budjetoiduissa luvuissa.

Keskeistä tulonhankinnassa

Talouden näkökulmasta vuosi oli edelleen monessa suhteessa haastava. Kannatustuottojen kasvu johtui pääasiassa Kauneimpien Joululaulujen ja Kirkkohallituksen määräämien kolehtien kasvusta. Edellisvuoteen verrattuna vähennystä tuli seurakuntien talousarviolahjoituksissa yhteensä 0,1 miljoonaa euroa. Seurakuntien muissa kannatustuotoissa lisäystä tuli yhteensä 0,8 miljoonaa euroa. Kauneimmat Joululaulut tuottivat 300 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Seuraavissa tulolajeissa tulot kasvoivat: seurakuntien lahjoitukset (240 000 €), järjestölahjoitukset (80 000 €), yksityiset lahjoitukset sekä säännöllisten lahjoittamisten että kertalahjoittamisten tulot (yhteensä 230 000 €). Testamenttilahjoitukset kasvoivat 3 000 euroa verrattuna edelliseen vuoteen ylittäen selvästi budjetin.

Sijoitustuotot jäivät alle viime vuoden tason, koska vuoden lopussa sijoitusrahastoissa oli merkittäviä realisoimattomia arvonalaskuja.

Ulkoministeriön kehitysyhteistyöavustuksia kirjattiin 5,9 miljoonaa euroa sekä rauhan- ja sovinnon työn avustuksia 0,6 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan (Päiväkumpu ja kustannustoiminta) yhdistetty tulos laski edelliseen vuoteen verrattuna. Päiväkummun tuotot nousivat, vastaavasti kulut nousivat hankintatarpeiden mukaan. Päiväkummun liiketoimintayksikön alijäämä oli lähes 300 000 euroa. Kustannustoiminnan tulos oli parempi kuin edellinen vuosi mutta vielä alijäämäinen 28 000 eurolla.

Kulut

Ulkomaantyön kulut työalueilla (15,8 milj. €) olivat hieman korkeammat kuin vuonna 2021 (15,4 milj. €).^{*} Kotimaantoimintojen kulut alittivat budjetin noin 360 000 eurolla.

Tase

Taseen loppusumma oli vuoden 2022 lopussa 28,4 miljoonaa euroa (vuonna 2021 30,5 milj. €). Pääsyynä taseen loppusumman laskuun olivat vastaavaa puolella sijoitusten realisoimaton arvonalennus 1,0 miljoona euroa. Vastattavaa-puolella merkittävin yksittäinen ero edelliseen vuoteen oli tuloksen heikentyminen. Taseasema säilyi edelleenkin hyvällä tasolla, vaikka oma-varaisuusaste heikentyi hieman (oma pääoma 20,0 milj. € vuonna 2022; 21,7 milj. € vuonna 2021).

Finanssivarallisuuden arvo 31.12.2022 oli 14,4 miljoonaa euroa (31.12.2021 15,5 milj. €).

^{*} Ulkomaisen työn kokonaisuuteen kuuluu vakiintuneen käytännön mukaan työalueiden lisäksi ulkomaan osaston toimintakulut kotimaassa. Ulkomaisen työn kokonaisuus oli 76 % vuonna 2022.

9 Toiminnan arviointi

Riskien hallinta

Lähetysseurassa on tunnistettu seuraavia riskejä ja niihin on myös varauduttu erilaisin toimenpitein:

- Lähetysseuran henkilöstön vähenemisestä johtuvat riskit työn toteuttamiselle, seurannalle ja sisäiselle valvonnalle.

Toimintaprosesseja ja toimenkuvia käydään läpi ja kehitetään jatkuvasti. Strategiakaudelle laaditaan suunnitelma priorisoinneista. Lähetysseura on solminut yhteistyösopimuksen kokonaisvaltaisia turvallisuus- ja riskienhallintapalveluja tuottavan Takana Oy:n kanssa sisäisen tarkastuksen tehtävien toteuttamisesta.

- Uuteen strategiaan liittyvä osaamispuute ja kumppaneiden kapasiteetin tai osaamiseen liittyvät riskit hankkeiden toteuttamiselle.

Lähetysseuralla on sisäinen koulutussuunnitelma, joka vastaa strategian asettamiin vaatimuksiin. Strategiakauden aikana vahvistetaan resursseja henkilöstön kehittämiseksi.

- Sotien tai muiden yhteiskuntarauhaa järkyttävien tapahtumien seurauksina vaikutukset toimintamahdollisuuksiin ja toiminnan kustannuksiin.

Lähetysseuran nykyisessä organisaatiossa on työntekijöitä, jonka tehtävänä on kumppaneiden tukeminen suunnittelussa, seurannassa ja raportoisissa. Lähetysseuralla on prosesseja väärinkäytösten käsittelyyn. Maittain on laadittu riskikartoitukset ja niiden ajantasaisuudesta huolehditaan.

- Kansainvälisten pakotteiden aiheuttamat vaatimukset toiminnalle.

Lähetysseura on vuoden 2023 aikana aloittanut pakoteseurannan kehittämistyön.

- Suomalaisten seurakuntien vähenevä sitoutuminen lähetystyöhön ja Lähetysseuraan.

Lähetysseuran strategisena tavoitteena on tukea seurakuntia niiden kansainvälisen vastuun toteuttamisessa ja tähän on laadittu tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita.

- Kehitysyhteistyörahoituksen mahdolliset leikkaukset.

Lähetysseura laatii tulevaisuusskenaarioita, jotka huomioivat erilaisia toimintaympäristöjä ja ratkaisuja. Erityyppisten varainhankintamuotojen olemassaolo tasoittaa kannatustulojen vaihtelua. Seurakuntien kannatussopimukset, yksityisesti lahjoittavien kuukausilahjoituslupamukset ja sijoitustuotot antavat taloudelliselle tuelle jatkuvuutta. Keskipitkän aikavälin suunnittelussa toimitaan varovaisuusperiaatteella, eli menobudjetit rakentuvat varovaisiin tuloennusteisiin.

- Työn edellytysten ja työntekijöiden turvallisuuden heikkeneminen työalueilla.

Lähetysseuralla on turvallisuuspäällikkö, joka huolehtii suunnitelmien ajantasaisuudesta. Poliittisen tilanteen kiristytessä aluejohtaja johtaa maakohtaista varautumista ja etenee suunnitelmien mukaisesti. Työntekijöitä ohjeistetaan maakohtaisesti. Työntekijät kutsutaan tarvittaessa kotimaahan. Jos työ estyy kyseisessä maassa pysyvästi, työntekijöille pyritään löytämään uusi sijoituspaikka.

Tulevan kehityksen arviointi

Lähetysseuran työalueilla Ukrainan sota ja ilmastonmuutos näkyvät mm. ruokaturvan heikkenemisenä ja talouden epävarmuutena. Venäjän vastaisten pakotteiden arvioidaan vaikuttavan edelleen myös Suomeen talouskehitykseen.

Vuoden 2023 eduskuntavaalit tuovat mukanaan uuden poliittisen suunnan, joka vaikuttaa myös ulkoministeriön rahoitukseen. Useat tahot tavoittelevat kehitysyhteistyörahoitukseen leikkauksia, toisaalta halutaan yhä vahvemmin suunnata rahoitusta Ukrainaan ja mahdollisesti myös investointeihin.

Vuoden 2022 taloudellinen tulos osoitti myös, että Lähetysseuran on edelleen sopeuduttava uuteen tilanteeseen. Toisaalta toiminnan on oltava entistä fokuoituneempaa ja toisaalta on mietittävä, millaisia mahdollisuuksia on rahoituspuolelta laajentamiseen.

Uusi hallinto- ja talousjohtaja Jaana Seppänen aloittaa tehtävässään 15.5.2023. Helmikuussa toiminnanjohtaja Rolf Steffansson irtisanoutui henkilökohtaisista syistä tehtävästään 1.9.2023 alkaen. Hallitus valitsi uudeksi toiminnanjohtajaksi Pauliina Parhialan.

LIITE 1

Ulkomaisten työn toteutus 2022 brutto

	Hankkeiden lukumäärä 2021	Hankkeiden lukumäärä 2022	Kulut 2021 1000 euroa	Kulut 2022 1000 euroa	Työntekijät 31.12.2021	Työntekijät 31.12.2022
Kirkollinen työ	131	130	6 993	7 302	*)61	**)50
Kehitysyhteistyö + katastrofityö	50	55	6 224	6 516	0	0
Hallinto- ja muut kulut	0	0	412	863	6	0
Rauha ja sovinto, vaikuttamistyö	8	6	1 766	1 069	0	0
Yhteensä	189	191	15 395	15 750	67	50

KAIKKI KULUT	2021 Ohjelma-kulut	2022 Ohjelma-kulut	2021 Hallinto-kulut	2022 Hallinto-kulut	Työntekijät 31.12.2021	Työntekijät 31.12.2022
Alue	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000		
Eteläinen Afrikka ¹	1235	1027	7	7	8	5
Itäinen ja Keski-Afrikka ²	3708	3448	46	52	14	9
Läntinen Afrikka ³	724	1292	52	50	6	5
Mekong-alue ja Oseania ⁴	1832	1726	49	55	16	14
Kiina ⁵	683	719	107	139	6	6
Lähi-itä ⁶	1109	1515	54	192	7	4
Nepal ja Pakistan	1767	2175	59	58	4	3
Latinalainen Amerikka ⁷	925	1255	4	8	3	4
Eurooppa ⁸	386	297	0	1	3	0
Globaali yhteistyö ja yhteiset ⁹	2 648	1734	0	0	0	0
Yhteensä	15 017	15 188	378	562	67	50

¹ Angola, Botswana, Etelä-Afrikka, Namibia, Zimbabwe, Sambia

² Etiopia, Tansania

³ Mauritania, Senegal

⁴ Kambodža, Laos, Papua Uusi Guinea, Singapore, Thaimaa, Vietnam, Myanmar

⁵ Kiina, Hongkong SAR, Taiwan

⁶ Israel, Jordania, Palestiina, Kypros, Syyria, Oman

⁷ Bolivia, Kolumbia, Venezuela, Nicaragua

⁸ Ranska, Venäjä, Viro

⁹ Globaali maailmanlaajuinen yhteistyö, yhteiset 0140

*) **) kirkollinen, kehitysyhteistyö ja katastrofityön työntekijämäärä on ynnätty riville "kirkollinen työ" vuonna 2021 ja 2022.

LIITE 2

Yhteistyökumppanit 2022

ALUE	MAA	YHTEISTYÖKIRKOT	YHTEISTYÖJÄRJESTÖT
Eteläinen Afrikka	Angola	• Angolan evankelis-luterilainen kirkko (IELA)	• Yhtyneet Raamattuseurat (UBS) / Angolan ja Namibian raamattuseurat • ATOS-kansalaisjärjestö • Tyttöjen orpokoti, Lubango
	Botswana	• Botswanan evankelis-luterilainen kirkko (ELCB)	
	Etelä-Afrikka		• Lutheran Communion in Southern Africa (LUCSA)
	Namibia	• Namibian evankelis-luterilainen kirkko (ELCIN)	• Girl Guides Association of Northern Namibia, Northern Region
	Zimbabwe		• Gwai Grandmothers Group (GGG) • Zimbabwe Council of Churches (ZCC) • Jairos Jiri Association
Itäinen ja Keskinen Afrikka	Etiopia	• Ethiopian evankelinen Mekane Yesus -kirkko (EECMY)	• EECMY/DASSC • LWF Ethiopia • Ethiopian Center for Disability and Development (ECDD)
	Tansania	• Tansanian evankelis-luterilainen kirkko (ELCT)	• Tanganyika Christian Refugee Service (TCRS) • Tumaini University Makumira (TUMA) • Ecumenical Disability Advocates Network (EDAN)
Läntinen Afrikka	Mauritania		• Luterilainen maailmanliitto, Mauritania
	Senegal	• Senegalin luterilainen kirkko (ELS)	• Kirkkojen Maailmanneuvosto (WCC) • Eglise Evangélique Luthérienne du Sénégal EELS, ELCA:n (Amerikan evankelis-luterilainen kirkko) lähetys • The Lutheran Communion in Central and Western Africa (LUCCWA)
Mekong-alue ja Oseania	Kambodža	• Kambodžan luterilainen kirkko (LCC)	• Integral Cooperation Cambodia (ICC) • Epic Arts • Morodok • M'lup Russey (MRO) • First Step Cambodia (FSC) • Continuing Learning Organization (CLO)
	Papua-Uusi-Guinea		• SIL International • Bible Translation Association of Papua New Guinea
	Thaimaa	• Thaimaan evankelis-luterilainen kirkko (ELCT)	• SIL International • Lutheran Mission in Thailand (LMT) • Mekong Mission Forum (MMF)

	Myanmar	• Myanmar Lutheran Church • Evangelical Lutheran Church of Myanmar • Mara Evangelical Church • Lutheran Church of Myanmar	• Euro-Burma Office (EBO) • Federation of Lutheran Churches in Myanmar • Eden Centre for Disabled Children (ECDC) • Language and Social Development Organization (LSDO)
Kiina, Hongkong SAR, Taiwan	Kiina	• China Christian Council (CCC) • Hunan Christian Council (HCC) (ei aktiivista hanketyötä) • Yunnan Christian Council (YCC) (ei aktiivista hanketyötä)	• Amity Foundation • Nanjingin teologinen seminaari (ei aktiivista hanketyötä) • Hunanin raamattukoulu (ei aktiivista hanketyötä) • Zhongnan-yliopisto (ei aktiivista hanketyötä) • Dalin ja Baoshanin raamattukoulut (ei aktiivista hanketyötä)
	(Hongkongin itsehallintoalue)	• Hongkongin evankelis-luterilainen kirkko (ELCHK)	• Institute of Sino-Christian Studies (ISCS) • Lutheran Theological Seminary (LTS) • Hong Kong Christian Council (HKCC) • Hong Kong Amity aluetoimisto
	(Taiwan)	• Taiwanin luterilainen kirkko (LCT)	• China Lutheran Seminary (CLS) • Armon majatalon huumevieroituskeskus (House of Grace)
Lähi-itä	yhteiset		• SAT-7
	Israel		• International Christian Churches (MECC-ICCI-Dspr) • Rossing Center
	Palestiinan itsehallintoalueet	• Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilainen kirkko (ELCJHL)	• East Jerusalem YMCA
	Syyria		• Common Space Initiative • Middle East Council of Churches (MECC)
	Oman		• Al Amana Centre
Nepal	Nepal	• Nepalil evankelisluterilainen kirkko (NELC)	• Local Initiatives for Biodiversity, Research and Development (LI-BIRD) • Centre for Mental Health and Counselling (CMC- Nepal) • Group of Helping Hands (SAHAS Nepal) • KOSHISH • Lutheran World Federation (LWF) • Campaign for Human Rights and Social Transformation (CAHURAST) • Rastriya Mukta Haliya Samaj Federation-Nepal (RMHSF-N) • Leadership Training Department /National Churches Fellowship of Nepal (LTD/ NCF-N) • Nepal Ebenezer Theological Seminary (NETS) • Forward Looking (FL) • United Mission to Nepal (UMN) • Minority Focus

Pakistan	Pakistan	• Pakistanin kirkko / Diocese of Peshawar (DOP)	• Christian Hospital Tank (CHT) • Pakistanin Raamattukirjekurssikoulu (PBCS) • Christian Study Center (CSC)
Latinalainen Amerikka	Bolivia	• Bolivian evankelis-luterilainen kirkko (IELB)	
	Kolumbia	• Kolumbian evankelis-luterilainen kirkko (IELCO)	• Luterilainen maailmanliitto (LML)
	Venezuela	• Venezuelan evankelis-luterilainen kirkko (IELV)	
Eurooppa ja Keski-Venäjä	Ranska		• L'Association Diaconale Protestante Marhaban (ADPM)
	Venäjä	• Inkerin evankelis-luterilainen kirkko	• Kazhdyj-säätiö • Dikoni-säätiö
	Viro	• Viron evankelis-luterilainen kirkko (EELK)	
Monenkeskinen yhteistyö			• ACT-allianssi • Euro-Burma Office (EBO) • CPMPF (Church of Pakistan Mission Partners Forum) • Ecumenical Advocacy Alliance (EAA) • Ecumenical Disability Advocates Network (EDAN) • Joint Christian Ministry in West Africa (JCMWA) • Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN/WCC) • Middle East Council of Churches (MECC) • Luterilainen maailmanliitto (LML) • Mekong Mission Forum (MMF) • Project for Christian Muslim Relation in Africa (PROCMURA) • Wycliffe raamatunkääntäjät • SAT-7 • Common Space Initiative (CSI) • United Mission to Nepal (UMN)

Kannen kuva:

Saidi Haridi kasvattaa pihallaan hedelmäpuita, jotka on saatu Lähetyseuran tuella. Hän kertoo, että ilman järjestöltä saatuja taimia lapset eivät edes tietäisi, mitä hedelmät ovat.

Nyt perheen ruokavalio on monipuolistunut ja hedelmiä riittää myös myytäväksi, mikä helpottaa perheen taloudellista tilannetta.

Kuva: Virve Rissanen.

